

ПЕРВА КНИГА ЦАРІВ. *

¹ Як же Давид зостарівся, й вбивсь у високі літа, так, було, ніяк не загірється, хоч його й у ковдри загортають.

² І кажуть йому слуги його: Нехай би пошукали добродієві нашому цареві молоду дівчину; нехай би вона царя доглядала й usługувала йому, й лежала на його лоні, й буде тепло нашому добродієві, цареві.

³ І шукали вони по всьому займищу Ізрайлевому що найкрасчої дівчини, та й знайшли Абисагу з Сунаму, та й привели її до царя.

⁴ І була вона гарна-прегарна дівчина, й ходила за царем і вслугувала йому, але царь не пригортався до неї.

⁵ Аж ось Адонія, син Аггитин, розгордівшись, почав говорити: Я буду царем! От і завів собі колесниці й коні й пятьдесят чоловіка, що поперед ним бігали.

⁶ Батько ж (Давид) ніколи, поки жив, не картав його, питаючи: Про що ти се чиниш? А був він дуже гарний, та ще й уродивсь йому послі Абессалома.

⁷ І був він у змові з Йоабом Саруєнком та з сьвященником Абіатаром, і тягли вони за Адонією.

⁸ Та сьвященник Садок і Банея Йодаєнко й пророк Натан, і Семей й Рисій, а також хоробрі Давидові не накладали з Адонією.

⁹ Позаколював раз Адонія вівці, корови й бички коло Зохелет-Каменя, що над криницею Рогель, і закликав до себе всіх братів своїх, синів царських, і всіх мужів Юдиних, що служили в царя;

✱

: Зветься також: Третя книга царів.

10 Пророка ж Натана, Банею й тих хоробрих, та свого брата Соломона не запросив до себе.

11 Тоді сказав Натан до Бетсаби, матері Соломонової: Чи ти чула, що Адонія, Аггитин син, озвав себе царем, а Давид, наш пан, про те й не знає?

12 Оце ж я раджу тобі: рятуй життє твоє й життє сина твого Соломона.

13 Ійди до царя Давида та й скажи йому: Чи не сам же ти, мій добродію й царю, запряг служебці твоїй, кажучи: Син твій Соломон буде царем послі мене, й він засяде на мойму престолі? Про що ж оце Адонія окликав себе царем?

14 І оце, як ти ще розмовляти меш із царем, я ввійду за тобою та й доповню твої слова.

15 І ввійшла Бетсаба до царя у спальню. Царь же був старезний, а Абисага з Сунаму вслуговувала цареві.

16 І нахилилась Бетсаба й поклонилась цареві; а царь запитав: Що тобі треба?

17 І відказала йому: Добродію мій, царю! ти запряг служебці твоїй перед Господом, Богом твоїм: Син твій Соломон буде царем після мене, й засяде на мойму престолі!

18 А ось Адонія окликнув себе царем, а ти, добродію мій й царю, про се й не знаєш.

19 Він позаколював багацько волів, товстих биків й овець, та запросив усіх синів царських, і сьвященника Абятаря та Йоаба, гетьмана, до себе; кметя ж твого Соломона не закликав.

20 А на тебе, мій добродію й царю, обернув тепер очі весь Ізраїль, щоб ти обявив їм, хто засяде після тебе, мій добродію й царю, на твойму престолі?

21 Ато скоро спочине мій добродій й царь коло батьків своїх, я й син мій Соломон стояти мем

зрадниками тут.

²² Ще ж вона говорила до царя, як увійшов пророк Натан.

²³ І сказано цареві: Ось пророк Натан! І прийшов він перед царя і поклонився цареві лицем до землі.

²⁴ І промовив Натан: Мій добродію й царю! чи се ти розпорядив: Адонія має бути царем, і йому на мойму престолі седіти?

²⁵ Бо він сьогодні спустивсь і заколов множество волів, годованих бичків і овечок та й закликав царевичів, а до того військову старшину й сьвященника Абіятара; й вони оце трапезують і пють перед ним, викликаючи: Нехай живе царь Адонія!

²⁶ Мене ж, твого слугу, да сьвященника Садока, Банею Йодаєнка, й раба твого Соломона не кликав.

²⁷ Невже ж це сталось по наказу мого царя добродія, й чому ти не сповістив кметя твого, хто після тебе, мій добродію й царю, седіти ме на твойму престолі:

²⁸ І відказав царь Давид і рече: Кликнути Бетсабу! Як же ввійшла вона й стала перед царем,

²⁹ Поклявся царь і рече: Так певно, як живе Господь, що вирятовував мене з усякої біди,

³⁰ Як заприсяг я тобі перед Господом, Богом Ізрайлевим: син твій Соломон мусить після мене бути царем і йому седіти на престолі мойму намість мене. Се я й справджу сьогодні.

³¹ І вклонилаь Бетсаба лицем до землі, упала перед царем та й промовила: Нехай добродій мій, царь Давид, живе по всі віки!

³² І повелів царь Давид: Кликнути до мене сьвященника Садока, пророка Натана й Банею Йодаєнка! Як же ввійшли вони перед царя,

³³ Сказав їм царь: Возьміть слуг вашого пана з

собою; потім посадить сина мого Соломона на мого мула й везить його в Гіон.

³⁴ Нехай там помаже його св'ященник Садок і пророк Натан царем над Ізраїлем; тоді трубіть у трубу й викликуйте: Нехай живе царь Соломон!

³⁵ Потім проведить його сюди, нехай увійде й сяде на мойму престолі й нехай він буде царем намість мене: бо я призначив його, щоб він був князем над Ізраїлем і Юдою!

³⁶ І відказав Банея Йодаєнко цареві й промовив: Аминь — так нехай скаже Господь, Бог пана мого, царя!

³⁷ Як був Господь з моїм паном царем, нехай так буде й з Соломоном, і вчинить престол його ще висшим над престол мого пана, царя Давида.

³⁸ І пішли св'ященник Садок і пророк Натан і Банея Йодаєнко вкупі з хелетєями й фелетєями та й посадили Соломона на мула царєвого Давидового й повели його в Гіон.

³⁹ І взяв св'ященник Садок олійного рога з намету та й помазав Соломона. Тоді затрублено в трубу, й ввесь люд викликував: Нехай живе царь Соломон!

⁴⁰ І йшов увесь народ позад його, й грали люде в сопілки й радувались, так що аж земля розсідалась од їх крику.

⁴¹ І почув се Адонія вкупі з запрошеними, саме коли скінчили трапезу. Почув також і Йоаб гук трубний та й каже: Що се за шум, що за гук у місті?

⁴² Ще він говорив, як увійшов Йонатан, син св'ященника Абіягара. І сказав Адонія: Увійди сюди, ти чоловік чесний й приносиш добру звістку.

⁴³ І відказав Йонатан Адонії: Правда! наш добродій, царь Давид, зробив Соломона царем.

⁴⁴ Царь післав з ним св'ященника Садока, пророка

Натана, й Банею Йодаєнка з хелетєями й фелетєями, й посадили вони його на царського мула;

45 І помазали його сьвященник Садок і пророк Натан в Гіонї на царя; і пійшли звідти з веселими сьпівами, і зворушився ввесь город. Ось звідки галас, що ви чули.

46 І Соломон засїв уже на царському престолї.

47 І царські слуги приходили поздоровляти нашого добродїя, царя Давида й промовляли: Нехай твій Бог зробить імя Соломонове ще поважнїйшим як імя твоє, й престол його висчим над престол твій! І вклонився царь на своїму ложї,

48 І сказав царь так: Благословен Господь, Бог Ізраїлів, що сььогодні так учинив, що один з моїх засїв на мойму престолї й мої очі се бачять!

49 І вжахнулись усї, що їх закликав був Адонїя, повставали та й порозходились, кожний в свій бік.

50 Адонїю ж обняв страх перед Соломоном; він встав та й ухопився за роги в жертівника.

51 І переказано Соломоновї: Адонїя з великого страху перед царем Соломоном ухопив за роги жертівника та й каже: Царь Соломон мусить попереду запрягти, що не велить раба свого стратити.

52 І вирїк Соломон присуд: Коли буде він себе показувати чоловіком чесним, то й волосина з його не впаде на землю; коли ж виявиться, що він чинить зло, мусить умерти.

53 От і взяли його посланці царя Соломона від жертівника, а він, прийшовши, упав перед царем Соломоном ниць. І сказав йому Соломон: Йди собі додому.

2

¹ Як же прийшла година, вмерти Давидовї, заповів

він синові своїму Соломонові, мовлячи:

² Я йду оце в ту дорогу, що нею ввесь сьвіт йти мусить, ти ж кріпися й покажи себе мужем.

³ І пильнуй того, що вимагає Господь, Бог твій, від тебе: ходи путями його й держи його встанови, заповіді, права і сьвідчення, як се написано в Мойсейовому законі, щоб бути тобі розважливим у всьому, що чинити меш, і всюди, куди обернешся;

⁴ Щоб Господь справдив слово своє, що прорік про мене, а воно таке: коли сини твої будуть вважати на свою путь, щоб ходити передо мною в правді від усього серця й від усієї душі, то не перестануть потомки твої седіти на престолі Ізрайлевому.

⁵ Далій же: знаєш сам, що вкоїв мені Йоаб Саруєнко, що він заподіяв двом гетьманам Ізрайлевим, Абенирові Ниренкові та Амессі Етеренкові, повбивавши їх серед миру, як би на війні, та проливши, як на війні, кров на пояс, що був на череслах у його, й на обуву, що мав на ногах своїх.

⁶ Оце ж чини по своїму розуму й не дай йому зійти в землю на той сьвіт із волосом сивим.

⁷ Синам же Галаадія Берзеллія яви ласку, щоб вони за твоїм столом їли, вони бо стали мені в пригоді, як я втівав од брата твого Абессалома.

⁸ Далій, маєш ще при собі Семея Геренка, Беняминія з Бахуриму: сей проклинав мене тяжко, як йшов я в Маханаїм, та він вийшов зустріч мене на Йордань, і я заприсяг Господом, кажучи: Я не страчу тебе!

⁹ Ти ж не зостав його без кари, бо ти чоловік мудрий, так знати меш добре, що йому заподіяти, щоб він пійшов на той сьвіт із сивим волосом скривавленим.

¹⁰ І почив Давид із отцями своїми, й поховано його

в Давидовому городі.

¹¹ Царювання ж Давидового над Ізраїлем було сорок год: в Геброні він правив сім год, в Єрусалимі ж трийцять і три годи.

¹² І сів Соломон на престолі батька свого Давида, а потуга його все кріпшала та й кріпшала.

¹³ І прийшов Адонія, син Аггитин, до Бетсаби, матері Соломонової. І спитала вона: А мирний же приход твій? І відказав їй: Мирний.

¹⁴ І почав: Треба мені поговорити з тобою. Каже вона: Говори.

¹⁵ Тоді каже він: Знаєш сама, що царство було мое й що весь Ізраїль ждав, що царем буду я. Та воно пійшло инакше й припало царство мойму братові, бо Господь йому так призначив.

¹⁶ Тепер в мене одна тільки просьба до тебе: не відмов мені. І каже вона йому: Говори.

¹⁷ І промовив він: Попроси царя Соломона — бо він тобі не відмовить — нехай оддасть за мене Абисагу з Сунаму.

¹⁸ І каже Бетсаба: Добре, я перемовлюсь із царем про тебе.

¹⁹ Як же ввійшла Бетсаба до царя Соломона, щоб із ним перемовитись про Адонію, царь піднявся, вклонивсь перед нею та й сів на свойму престолі. Поставлено престол і про цареву паніматку, й вона сіла з правого боку його.

²⁰ І каже вона: Є в мене просьба невеличка до тебе, не відмов мені її. І відказав їй царь: Скажи тільки, паніматко, я певно тобі не відмовлю.

²¹ І промовила вона: Що, коли б Абисагу з Сунаму оддали за твого брата Адонію?

²² І відказав царь Соломон матері: О, чому ти просиш тільки Абисагу з Сунаму про Адонія? Лучше

проси вже йому й царства. Він же бо мій старший брат, до того ж має за собою сьвященника Абятара та Йоаба Саруенка.

23 І поклявся царь Соломон Господом так: Нехай мені те й те вдіє Бог, коли Адонія виявив се бажанне не про те, щоб наложити головою!

24 Так певно, як живе Господь, що укріпив мене й посадив мене на престолі батька мого Давида, та по своїй обіцянці устроїв мені дом: сьогодні буде страчений Адонія!

25 І дав царь Соломон наказ Банеї Йодаєнкові, й вбив його той, і вмер він.

26 Сьвященникові ж Абятарові повелів царь: Йди ув Анатот у твій хутор, бо й ти заробив смерть. Та сьогодні тебе не страчу, бо ти носив скриню Господню перед моїм отцем Давидом, і все, що вилетіло з тебе, терпів і ти з ним.

27 Так видалив Соломон Абятара, щоб він більш не був сьвященником Господнім; і справдилось Господнє слово, що сказав був про дом Ілія в Силомі.

28 Як дійшла ж про се чутка до Йоаба — Йоаб же тягнув руку за Адонією, а до Соломона не прихилився — то він втік у намет Господень та й ухопився за роги жертівника.

29 Як же з'ясовано цареві Соломонові: Йоаб утік у намет Господень і стоїть коло жертівника, послав Соломон Банею Йодаєнка з наказом: йди, вбий його.

30 Як же прийшов Банея до намету Господнього, сказав йому: Такий царський наказ: Ходи сюди! той же відказує: Ні, тут хочу вмерти. І приніс Банея відповідь і каже: Так говорив Йоаб і так він мені відказав.

31 І рече йому царь: Зроби так, як він промовив; убий його й поховай, щоб зняти з мене й з моєї

родини кров, що Йоаб пролив безвинно.

32 І нехай Господь оберне кров його на його голову, бо він убив двох таких, що були безвинні й кращі його, а мій отець Давид і не знав про те, Абенира Ниренка, гетьмана Ізрайлевого та Амессу Етеренка, гетьмана Юдиного.

33 Оце ж нехай кров їх навіки впаде на голову Йоабові й потомків його, а Давидові й потомкам його, й домові його, й престолові його по всі вічні часи нехай посилає Господь щасну долю!

34 І пішов Банея Йодаєнка та й убив Йоаба, й поховано його в домівці його в степу.

35 І поставив царь Соломон Банею Йодаєнка намість його над військом, а священника Садока поставив царь намість Абіятара.

36 І послав царь і повелів кликнути Семеня й сказав йому: Збудуй собі будинок у Єрусалимі й зоставайся тут жити, не виходячи нікуди звідси.

37 Коли ж ізвідси вийдеш, хоч би поза потік Кидрон, так зараз — знай се — мусиш умерти; кров же твоя впаде на твою голову.

38 І відказав Семей цареві: Добре! як мій добродій й царь повелів, так і чинити ме раб твій. От і жив Семей у Єрусалимі довго.

39 Аж ось лучилось у три роки, що два раби Семееві втекли до Анхуса Маашенка, царя Гетського. І переказано Семееві: Раби твої в Геті:

40 І зібрався Семей, осідлав осла свого та й пустивсь у дорогу в Гет до Анхуса шукати рабів своїх. І вернувся Семей й привів раби свої з Гета.

41 От і з'ясовано Соломонові, що Семей виходив з Єрусалиму в Гет і вернувся назад.

42 І післав царь закликати Семеня, та й каже йому: Чи ж я не поклявся тобі Господом і не завірив тебе:

скоро ти звідсі пійдеш куди небудь, мусиш — знай се — вмерти? Ти ж відказав мені: добре! чую!

⁴³ Чом же ти не вважив на виречену перед Господом божбу й на повелінне тобі дане?

⁴⁴ І рече царь надто Семееві: Сам ти знаєш і серце твоє знає все те зло, яке ти заподіяв отцеві мойму Давидові. Нехай же Господь оберне твою злість на твою голову,

⁴⁵ Царь же Соломон нехай буде благословен, і Давидів престол нехай буде непорушен перед Господом по вічні часи!

⁴⁶ І повелів царь Банеї Йодаєнкові; він вийшов і стратив його, й той вмер.

3

¹ Як же окріпло царство в руці в Соломона, посвоячився Соломон із Фараоном, Єгипецьким царем, і взяв за себе дочку Фараонову й привів її в Давидів город, покіль не скінчить будови палати своєї й храму Господнього й муру навкруги Єрусалиму.

² Тоді приносив люд жертви ще на висотах, до того бо часу не був ще збудований дім імени Господньому.

³ Соломон любив Господа і ходив в установах отця свого Давида, але й він приносив жертви й палив кадило на висотах.

⁴ І подався царь у Габаон, щоб там жертвувати, бо се була найповажніша жертівна висота. Тисячу всепалень приніс Соломон на тому самому жертівнику.

⁵ У Габаоні ж об'явивсь Господь Соломонові вночі вві сні, й рече Бог: Проси, що дав би я тобі.

⁶ І відказав Соломон: Ти виявив мойму отцеві Давидові велику милость, і за те, що він ходив перед

лицем твоїм у щирості, побожності й в чистоті серця, ти додержав йому цю велику милість і дарував йому сина, що седів би на його престолі, як і є воно тепер.

⁷ Оце ж, Господи, Боже мій, вчинив єси раба твого намість отця мого Давида царем; але я ще молодик і не знаю ні виходу, ні ввіходу;

⁸ І раб твій обертається серед народу твого, що вибрав ти собі, такого великого народу, що за множеством його неможна його ні злічити, ні переглянути;

⁹ То ж дай слuzі твійму розумне серце, щоб йому правити народом твоїм і вміти розбірати між добрим і лихим; бо хто зможе правити сим величезним народом?

¹⁰ І вподобав Господь, що Соломон просив сього.

¹¹ І рече йому Бог: За те, що ти просив сього, а не випрошував довгого віку, або багатства, або смерті ворогів твоїх, а прохав розуму, щоб уміти судити,

¹² То я вволю твою волю: даю тобі мудре й розумне серце, так що рівні тобі ні перше тебе не було, ні послі тебе не зявиться.

¹³ Ба й тим, чого не прохав єси, наділяю тебе: і багатством, і славою, так що рівні тобі не буде між царями, покіль віку твого;

¹⁴ І коли ходити меш путьми моїми, пильнуючи установ моїх і заповідей моїх, як отець твій Давид ходив, так дам тобі й вік довгий.

¹⁵ І прокинувся Соломон, і зрозумів, що се сновидінне. Вернувшись ж у Єрусалим, приступив перед скриню закону Господнього, й приніс жертви всепалення та жертви мирні, й зладив велику гостину про всі слуги свої.

¹⁶ Тоді прийшли дві молодичі-блудниці до царя.

¹⁷ І каже одна молодича: Прошу, пане мій! я й оця

молодиця живемо в одній хаті, й я породила при ній в тій хаті;

18 На третій же день, як я породила, злягла й ся молодиця. І були ми вдвох; нікого чужого з нами в хаті не було;

19 І вмер синок сієї молодиці вночі, бо вона приспала його;

20 Вона ж устала серед ночі, узяла мою дитину зпід мого боку, тим часом, як служебка твоя спала, та положила її до свого лоня, свою ж мертву дитину положила до моєї груді;

21 Як же встала я вранці годувати дитинку мою, коли ж воно мертве. Та як я придивилась до його вранці пильно, бачу, що се не моя дитинка, що я вродила.

22 Друга ж молодиця каже: Ні! моя дитина жива, а твоя дитина мертва. А та править: Ні! твоя дитина мертва, а моя живенька. І змагались так перед царем.

23 І рече царь: Ся править: ось моя дитина живенька, а твоя мертва, а та править: ні! твоя дитина мертва, а моя живенька.

24 І повелів царь: Подайте мені меча! Як же принесено меча перед царя,

25 Повелів царь: Розітніть живе хлопятко надвоє, та й дайте сій половину, а тій половину.

26 І каже тоді молодиця, та, що дитина в її була жива, цареві — бо серце її заворушилось з жалю за синком своїм: Благаю тебе, добродію мій, оддай їй живеньку дитинку, не вбивай! А друга промовила: Нехай не буде ні мені, ні тобі, розтинайте!

27 І розсудив царь: Оддайте тій першій живу дитину, не вбивайте! та її мати.

28 Як же почув увесь Ізраїль про царський присуд, сповнились усі шапою й страхом перед царем;

зрозуміли бо, що в йому був Божий розум, щоб судити.

4

¹ Оце ж Соломон був царем над усім Ізраїлем.

² А ось, які були в його старші урядники: Азарія, син Садока сьвященника;

³ Елихореф та Ахія, сини Сиви, були писарями. Йосафат Ахилуденко був дієписцем;

⁴ Банея Йодаєнко повелівав над військом; Садок та Абіятар були сьвященниками;

⁵ Азарія Натаненко наглядав над війтами, а Завут, син Натана, був сьвященником і приятелем царським;

⁶ Ахисар наглядав над палатою, а Адонирам над подушним.

⁷ І було в Соломона дванайцять войтів над усім Ізраїлем. Вони обмисляли царя й його двір живністю. Що місяця в році мусів один з них вистачати обмисел дворовий.

⁸ І се їх імення: Бенгур на Ефраїм-горах;

⁹ Бендекер — в Маказі й в Шаалбимі й в Бетсамисі й в Елоні й в Бетханані;

¹⁰ Хезеденко в Аруботі; йому вказано Сохо та все займище Хеферське;

¹¹ Абинадабенко: увесь Нафат-Дор; він мав Тафату, дочку Соломонову, за жінку.

¹² Баана Ахилуденко мав під собою: Таанак і Мегіддо й увесь Бет-Сан, що коло Сартана під Езреелем, від Бет-Сану до Абел-Мехола аж за Йокмеам;

¹³ Геберенко в Рамоті Галаадському; а мав він під собою оселі Яірові Манассієнкові, що в Галааді, і

країну Аргоб у Басані, шістьдесять великих городів з мурами й мідяними засовами;

14 Ахинадаб Гидденко був в Маханаїмі;

15 Ахимаас в Нафталії; й він узяв за себе дочку Соломонову, Басемату;

16 Баана Хушаєнко, ув Ассері й Баалоті;

17 Йосафат Паруахенко — в Іссахарі;

18 Шимей, син Ели, в Беняміні;

19 Гебер Урієнко — в Галаад-землі, в землі Сигона, царя Аморійського, й Оговій, царя Басанського. Він був приставлений над усім в тій землі.

20 Юда й Ізраїль многолітні як пісок у морі, їли, пили й веселились.

21 І царював Соломон над усіма царствами од Евфрат-ріки до землі Филістійської й до границь Єгипецьких. Вони приносили гостинці й служили Соломонові, покіль віку його.

22 Живність же Соломонову на кожний день становили: трийцять мір пшеничної муки, й шістьдесять мір інчої муки,

23 Десять годованих волів, двацять волів з пасовища й сотня овець, не лічивши оленів, серн і сугаків та годованої птиці.

24 Бо він панував над усією землею по тім боці ріки, від Типсаха до Гази, над усіма царями по тім боці ріки, й був у його мир округи на всі боки.

25 І жили собі Юда й Ізраїль впокійно, кожен під виноградиною своєю й під смоквою своєю, від Дану та й до Берсабії, покіль було віку Соломонового.

26 І було в Соломона сорок тисячей коней до колесниць, а дванайцять тисяч коней верхових.

27 І обмисляли ті урядники царя Соломона, й доставляли всі потреби до стола царського, кожен свого місяця; не допускали вони недостачі в нічому.

28 І ячмінь і солому про коні й мули доставляли вони за чергою на місце, де зупинявся царь.

29 І наділив Бог Соломона великою мудрістю й постеріганнем і багатством духа, мов те море піском на березі,

30 І була мудрість у Соломона більша ніж у всіх, що жили на востоці, і більша ніж у всіх Єгиптіїв.

31 І був він мудріщий над усі люде, розумніщий над Етана Езрахія, й Емана, й Халкола й Дарди, Махоленків, і славне було імя його між усіма народами округи.

32 І вирік він три тисячі приповістей, а пісень його було тисяча й п'ять;

33 І знав він говорити про дерева, від кедра на Ливан-горі та й до гисопу, що виростає з муру; говорив і про четвероногого звіра, й про птицю, про полоза й рибу.

34 І приходили з усіх народів, послухати премудрості Соломонової, від усіх царів земних, що зачували про його мудрість.

5

1 І послав Гирам, царь Тирський, слуги свої до Соломона, як перечув, що його помазано царем на місце отця його. Гирам же був повсячасно щирим приятелем Давидовим.

2 І послав також Соломон до Гирана сказати:

3 Ти знаєш сам, що мій отець Давид не спромігся збудувати дом іменню Господа, Бога свого, через війни з примезними народами, покіль Господь не положив їх під ноги йому;

4 Тепер же Господь, Бог мій, дав мені мир округи. Нема в мене противника, нема перепон.

⁵ От і задумав я збудувати дом іменню Господа, Бога мого, як сказав Господь отцеві мойму Давидові, словами: твій син, що його посаджу на престолі твоему намість тебе, той збудує дом іменню мойму.

⁶ Оце ж повели, щоб нарубали мені на Ливані кедрини; мої слуги будуть разом з твоїми слугами, плату ж за кметів твоїх давати му тобі, яку б ні призначив; сам бо знаєш, що у нас нема людей, що вміли б так дерево рубати, як Сидонії.

⁷ Почувши Гирам слова Соломонові, зрадів вельми та й каже: Благословен сьогодні Господь, що дав Давидові мудрого сина над сим великим народом!

⁸ І послав Гирам до Соломона сказати: Вислухав я, що послував єси до мене, й чинити му все, чого бажати меш із кедриною й кипарисом:

⁹ Кметі мої провадити муть їх з Ливану до моря, й повелю тратвами гнати їх морем до місця, яке мені вкажеш; там я зложу їх, а ти забереш собі; тільки ти доставиш хліба робучому домові мойму.

¹⁰ От і відступив Гирам Соломонові кедрини й кипарису, скільки він зажадав.

¹¹ Соломон же давав Гирамові двацять тисяч мір пшениці на харчування слуг його й двацять мір олії з битих маслин. Стільки віддавав Соломон Гирамові що року.

¹² І наділив Господь Соломона розумом, як обіцяв йому. І був мир між Гирамом і Соломоном, і вони вчинили вмову один з одним.

¹³ І наложив Соломон панщину на всього Ізраїля, й було панщан трицять тисяч чоловіка.

¹⁴ І посилав їх на Ливан-гору по десять тисяч що місяця, на перемену: по місяцю були вони на Ливані, а по два місяці дома. Адонирам же був доглядником над панщиною.

15 І було в Соломона ще сімдесять тисяч двигарів, і вісімдесять тисяч камянорубів у горах,

16 Не влічуючи наставників призначених Соломоном над роботою, щоб наглядали над робочим людом, а було їх три тисячі триста.

17 І дав царь наказ привозити величезне камінне, дороге камінне й тесане камінне на основу дому.

18 А тесали їх будівники Соломонові та Гиравові та Гиблії, й приготувляли бруссе й камінне на будову храма.

6

1 У чотириста вісімдесятому році по виході Ізраїлитян із Єгипту, у четвертому році, місяця Зифа, — се є місяць другий — царювання Соломонового над Ізраїлем, почав він будувати храм Господеві.

2 А був храм, що його спорудив царь Соломон Господеві, шістьдесять локот завдовжки, дваццять локот завширшки, і трийцять локот заввишки.

3 А сьвітлиця (притвор) після ширини храму була завдовжки дваццять локот, і десять локот завширшки перед храмом.

4 І поробив в будівлі кратовані скосьні вікна.

5 І поприбудовував в округ стін храму комнати, навкруги храму громадського й місця всесьвятого, й поробив так в округи бокові сьвітлиці.

6 Найнижча комната була завширшки пять локот, середня шість локот завширшки, а третя сім локот завширшки, бо знадвору будівлі навкруги були уступи, щоб прибудовані комнати не припирали до стін будівлі.

7 І як будовано храм, то брано до будовання камінне тесане там, де його ламано, так що в храмі

при роботі не чути було ні молота, ні сокири, ані якого іншого залізного знаряддя.

⁸ Двері в середню комнату були по правій руці будівлі, й круглими сходами входило в середній, а з середнього в третій поверх.

⁹ І спорудив будівлю і скінчив її, й прикрив будівлю стелею з кедрових дошок.

¹⁰ І спорудив притулок до всієї будівлі, заввишки по п'ять локот і звязав його з храмом кедровим брусом.

¹¹ І надійшло Господнє слово до Соломона, таке:

¹² Оце ти будуєш храм: Коли ж ходити меш у моїх установах, і будеш поступати по моїм правам та пильнувати всіх моїх заповідей, щоб ходити їх робом, так справджу я на тобі слово моє, що я глаголав отцеві твому Давидові,

¹³ І жити му серед синів Ізраїля й не покину народу мого Ізраїля.

¹⁴ І спорудив Соломон храм і скінчив його.

¹⁵ І обложив стіни храму з середини кедровими дошками; від долівки в будівлі аж до брусся в криші пообкладавав її з середини деревом кедровим, а стелю вистелив кипарисними дошками.

¹⁶ І обложив на двацять локот задній бік дому кедровими дошками від долівки та й до верху, й устроїв внутрішню часть храму на Св'яте Св'ятих.

¹⁷ На сорок локот був храм, то є передня часть храму.

¹⁸ А по кедрині була з середини різьба й квітки висячі. Усе було кедрина, каменя не видно було.

¹⁹ Задній же простір построїв у внутрі будівлі на те, щоб там поставити скриню завіту Господнього.

²⁰ Сеся часть була двацять локот завдовжки, двацять локот завширшки й двацять локот

заввишки, й обложив він її щирим золотом; так саме обложив і кедрового жертівника.

21 І обтяг Соломон храм із середини щирим золотом, і протягнув золотий ланцюг перед місцем пресв'ятим, і обтягнув (те місце) золотом.

22 Цілий храм обложив він золотом, цілий храм до кінця, та й всього жертівника в Пресв'ятому обтяг золотом.

23 І зробив у Пресв'ятому два херувими з дерева оливного по десять локот заввишки.

24 П'ять локот було одно крило херувима, а п'ять локот друге крило херувима, то є десять локот від кінця одного крила до кінця другого крила.

25 На десять локот був і другий херувим. Обидва херувими були однієї міри й одного виду.

26 Заввишки один херувим десять локот, а стільки й другий херувим.

27 І поставив він херувимів серед внутрішньої часті храму. Крила ж херувимів були розпростерті, так що крило одного до однієї стіни торкалось, а крило другого херувима до другої стіни торкалось; другі ж крила їх сходились крило з крилом серед храму.

28 І пообтягував він херувимів золотом.

29 А по всіх стінах храму навкруги вирізьбив різьбою херувимів і, пальмових дерев і вислих квіток, що з стіни неначе виходили.

30 А й долівку в храмі обтяг золотом у внутрішній й передній часті.

31 До ввіходу в внутрішню часть зробив двері з дерева оливного, крила ж дверей були п'ятигранні.

32 На обох дверних крилах з дерева маслинного повирізувано херувимів, пальми і вислі цвіті, та й пообтягав їх золотом, се є покрив херувимів і пальми розплесканим золотом.

33 Так само поробив і до ввіходу в головний храм

двокрилі двері з дерева дикої маслини
чотириугольні;

34 А два дверні крила з кипарисового дерева; обі
половини одних дверей й обі половини других
дверей отвіралося.

35 І повірізував на них херувимів, пальми й вислі
квітки, й пообтягав їх по різьбі золотом.

36 І построїв внутрішній двір із трьох покладів
тесаного чотиригранного каменя й одного покладу
кедрового брусся.

37 У четвертому році, в місяці Зиф, заложив він
основу під храм Господень,

38 А в одинадцятому році, в місяці Бул — се є
місяць восьмий — скінчив він храм по всіх його
частинах і з усім знаряддєм; а будував його сім год.

7

1 Свою ж палату будував Соломон трицять год, і
викінчив увесь дім свій.

2 А збудував будинок з Ливанської кедрини, сотню
локот завдовжки, пятьдесять локот завширшки й
трицять локот заввишки, на чотирьох рядах
кедрових стовпів, і кедрове бруссе на стовпах.

3 І встелив стелю з кедрових дощок над бруссем,
на сорока пятьох стовпах, по пятнайцять у кожному
ряду.

4 А віконних стовпців три ряди, й три ряди вікон,
вікно проти вікна.

5 І всі двері й дверні одвірки були четверокутні, і
вікно проти вікна в три ряди.

6 І присінок із стовпів зробив він пятьдесять локот
завдовжки, а в трицять локот завширшки, вкупі з
рундуком перед ним з стовпами й порогом спереду.

⁷ І спорудив ще престолову сьвітлицю, де вирікав право, судову сьвітлицю, й покрив її кедриною від долівки та аж під стелю.

⁸ І будинок, де він жив, на другому дворі, позад сьвітлиці, споруджено так само. І дочці Фараоновій, що взяв за себе Соломон, спорудив будинок взором сієї сьвітлиці.

⁹ Все оце споруджено з дорогого камення, обтесаного до розміру з середини й знадвору та обрізаного пилою, від підвалини та аж до верха стїн виступів, а знадвору аж до великого переддвору.

¹⁰ І в основі було дороге камінне, величезне камінне, камінне у десять локот і камінне у вісім локот.

¹¹ І зверху дороге камінне, тесане до міри, та кедрина.

¹² А великий двір обгороджено трьома рядами квадратними й одним рядом кедровим, а так само й внутрішній двір храму Господнього й переддвірре храму.

¹³ І послав Соломон і взяв Гирама з Тиру.

¹⁴ Се був син удови з покоління Нефталієвого; батько ж його був Тирій, мідник; а був сей повен знаття, розуму й вміння у всякій мідяній роботі. Він прибув до царя Соломона й виробляв у його всякі роботи:

¹⁵ Він зробив два мідяні стовпи, кожний вісімнадцять локот заввишки, й поворозку в дванайцять локот, що обіймала оба стовпи;

¹⁶ І виготував два наголовні вінці з міді, щоб їх покласти зверху на стовпах: пять локот заввишки один главень, а пять локот заввишки другий главень;

¹⁷ І сітки плетеної роботи та ланцюговаті шnurки на окритте главнів, що були зверху стовпів: сім на один главень, а сім на другий главень.

18 Так зробив він стовпи й два ряди гранатових яблук навкруг сітки, щоб покрити главні, що верх стовпів; те саме зробив і для другого главня.

19 А в передсінку главні зверху на стовпах були взором лелії, на чотири лікті,

20 І главні на обох стовпах зверху навпроти сіток; а на другому главні, рядами кругом, дві сотні гранатових яблук.

21 І поставив стовпи на рундуці храмовому; поставив стовпа правобіч і назвав його Яхин, і поставив стовпа лівобіч і назвав його Боаз.

22 А поверх стовпів були наче лелії пороблені. Так закінчено роботу стовпів.

23 І виробив море вилите з міді, завширшки від одного краю до другого десять локот, цілком кругле, а заввишки п'яти локот, а шнур у тридцять локот обіймав його навкруги.

24 Попід краями ж його навкруги були огірочки по десять на локоть; вони оббігали море округи в два ряди; огірочки були вилиті разом із ним.

25 Воно стояло на дванадцятьох волах: три дивились на північ, три дивились на захід, три гляділи на полудне, а три позирали на схід сонця; море лежало на них, а зади їх укриті були під ним.

26 Завгрубшки було воно в долоню, а край його схожий на край кубка, видом же подавало на розвитку лелію. Воно містило в собі дві тисячі ведер.

27 Поробив він і десять мідяних підніжків, а кожен підніжок був десятьох локот завдовжки, чотирьох завширшки й трьох локот заввишки.

28 Підніжки ж зроблено так: у них були стінки, а стінки були між виступами;

29 На стінках же між виступами були повироблювані леви, воли, херувими, й так само на

виступах, а повисче й понизче левів і волів звисали вінки неначе ремені;

30 В кожному підніжку по чотири мідяних коліс і мідяні осі. По чотирьох рогах були виступи, неначе плечики, а були вони повиливані під умивальницею, коло кожного вінка.

31 Отвір від внутрішнього вінка до верха на один локоть; отвір круглий як і підніжки стовпів, в півтора ліктя, а при отворі різби, але бокові стінки були чотиригранні, не круглі.

32 Під стінками було четверо коліс, і осі в колесах держались одна з одною під підніжками; кожне ж колесо було заввишки півтора ліктя.

33 А колеса були зроблені як колеса до возів, тільки осі їх, і обідде й спиці й дзвони їх — все було вилите;

34 Бо й тоті чотири плечики на кожному углі підніжка були з того ж підніжка вилиті;

35 А зверху підніжка був неначе горбок круглий, заввишки в пів ліктя, а вгорі на підніжку були держала й стінки його з одного виливу з ним.

36 І повирізував він на дощинках з міді й на углах херувимів, леви й пальми, скільки де було місця, й квіткову повязь округи.

37 Сим робом повиготовлював він десять підніжків; всі вони були одного виливу, однієї міри й одного виду.

38 Потім вилив десять мідяних умивалень; у кожную умивальню влазилося по сорок ведер; кожна вмивальня була в чотири лікті, й кожна вмивальня стояла на одному з десятих підніжків.

39 І розставив підніжки — пять по правому боці храму, а пять по лівому боці храму; море ж поставив по правому боці храму, на східно-полуденній стороні.

40 І поробив Гирам котелики й лопатки й мисочки, й кропильниці, й покінчив усі роботи, які виконував у царя Соломона про сьвятиню Господню:

41 Два стовпи з обома главнями на верх стовпів, і дві сітки до покривання обох главнів над стовпами;

42 І чотириста гранатових яблук до кожної сітки до покривання обох шнурів наверху стовпів;

43 І десять підніжків і десять умивалень на підніжках;

44 І одно море й дванайцять волів під море;

45 І казани й лопатки й мисочки, й кропильниці, а весь той посуд, що поробив Гирам цареві Соломонові про храм Господень, був з блискучої міді.

46 В Йорданському лузі велів царь виливати їх, у формах із глиняної землі, між Сухотом і Сартаном.

47 І поставив Соломон увесь посуд на місці. Задля великої їх многості вага міді не була зрахована.

48 І постарав Соломон увесь посуд, що у храму Господньому: золотого жертівника й золотого стола, що на йому покладні хліби лежали;

49 І світильники — пять праворуч, а пять ліворуч перед заднім простором сьвятині з щирого золота, й цвіти, й ляmpi й щипці з золота;

50 І вмивальні, ножі, миски, блюда й кадильниці з чистого золота, й завіси у дверей до внутрішнього храму, до Пресьвятого й до дверних крил храмових до головного храму — все з золота.

51 Так скінчено всі роботи, що царь Соломон виконував до храму Господнього, й вніс Соломон все, що присьвятив був панотець його Давид, срібло й золото й посуд, і зложив у скарбниці храму Господнього.

8

¹ Тоді скликав Соломон громадські мужі Ізрайлеві й всі голови в поколіннях, князі Ізраїльських родин, до себе в Єрусалим, щоб перенести скриню завіту Господнього з Давидового города, се є з Сиону.

² І позбірались до царя Соломона на сьвято усі Ізрайлитяни в місяці Етанімі, — се семий місяць.

³ І прибули всі громадські мужі Ізрайлеві, й взяли сьвященники скриню,

⁴ І понесли скриню Господню й намет громадський, з усім сьвятим знарядом, що був у наметі, й несли все сьвященники й левіти.

⁵ Царь же Соломон і вся громада Ізраїльська, що при йому скупилась, ійшли перед скринєю, тим часом як жертвовано воли й вівці, стільки, що не зложити їм і ліку.

⁶ І внесли сьвященники скриню завіту Господнього на її місце, у Сьвяте Сьвятих під крила херувимів;

⁷ Бо херувими простирали крила над місцем скрині й прикривали скриню й носила її зверху.

⁸ А носила були такі довгі, що їх кінці можна було бачити з сьвятині, тільки з надвору не було їх видно. І застаються вони там по сей день.

⁹ У скрині ж не було нічого крім двох камяних таблиць, що зложив там Мойсей на Горєбі, коли вчинив був Господь завіт із синами Ізрайлевими, як вийшли вони з Єгипту.

¹⁰ Як же повиходили сьвященники із пресьвятої сьвятині, сповнила хмара храмину Господню.

¹¹ І не могли сьвященники за хмарою стояти там і служити службу, бо храм Господень сповнився славою Господньою.

¹² Тоді промовив Соломон: Господь сказав, що пробувати ме в мраці;

13 Оце ж я построїв дім тобі на пробуток, місце, де ти вовіки жити будеш.

14 І повернув царь лице своє й привітав благословеннем усю громаду Ізрайлеву, як уся громада Ізрайлева стояла.

15 І промовив: Хвала Господеві, Богу Ізрайлевому, що глаголав устами своїми панотцеві мойму Давидові, й нині справдив те рукою своєю! А глаголав тако:

16 З того часу, як вивів я мій нарід Ізраїля з Єгипту, не вибрав я города ні в одному з поколінь Ізрайлевих, щоб мені дом збудовано, де перебувало б імя моє, а вибрав Давида, щоб він був над моім народом Ізраїлем.

17 І було вже в мого паноця на думці збудувати храм іменню Господа, Бога Ізрайлевого;

18 Та Господь сказав панотцеві мойму Давидові: Що задумав єси збудувати храм іменню мойму, се добра в тебе думка,

19 Тільки ж не тобі будувати мені храм, а твому синові, що вийшов із чересел твоїх, той збудує храм іменню мойму.

20 І справдив Господь слово своє, що вивів, бо я вступив на місце панотця мого Давида, й засїв на престолі Ізрайлевому, як обітував Господь, і збудував храм іменню Господа, Бога Ізрайлевого,

21 І приладив місце на скриню, що в ній завіт Господень, зложений ним із батьками нашими, як вивів їх із Єгипту.

22 І приступив Соломон до жертівника Господнього поперед всієї громади Ізрайлевої, й зняв руки свої 'д небу,

23 І промовив: Господи, Боже Ізрайлів! нема бога, що був би тобі рівня, ні на небі вгорі, ні на землі

внизу. Ти хорониш заповіт і милість слугам твоїм, що ходять перед тобою з усього серця.

24 Ти й кметеві твому, панотцеві мойму Давидові, додержав того, що обітував йому; що устами твоїми глаголав еси, те сьогодні рукою твоєю довершив еси.

25 Тепер же, ой Господи, Боже Ізраїлів, додерж рабові твому, мойму панотцеві Давидові, все що обітував еси йому словами: не переведеться у тебе передо мною седючий на престолі Ізраїлевому, аби тільки сини твої дбали на дорозі своїй про те, щоб ходити передо мною тим робом, яким ходив ти.

26 Справди ж, Боже Ізраїлів, обітницю твою, що дав еси рабові твому Давидові, отцеві мойму!

27 Чи Богові ж бо справді жити на землі? Небо й небо небес тебе не 'біймуть, атож би сей храм обняв, що збудовав я тобі?

28 Та зглянься на молитву й благанне слуги твого, Господи, мій Боже, й почуй взиванне й мольбу, що раб твій оце тебе вмоляє.

29 Нехай очі твої вночі й у день споглядають на храм сей, на се місце, що про його обітував еси: ймя моє буде там! Ой вислуховуй же молитви, якими раб твій на сьому місці буде молитись!

30 Вислуховуй мольбу слуги твого й народу твого Ізраїля, коли вони будуть молитись на сьому місці. Вислуховуй в місці пробутку твого, на небі, вислуховуй і милосердися!

31 Коли хто провинить ближньому своему й наложать на його божбу, щоб побожився, й прийде він, щоб поклястись, перед жертівника твого у сьому дому,

32 Тоді вислухай з неба й вчини присуд над слугами твоїми: скарай винного, обернувши справу

його на його ж голову, безвинного ж оправди, давши йому по його правді.

33 Коли твій нарід Ізраїль буде звойований ворогом, за те що провинив, відтак же обернуться вони до тебе й узнають імя твоє, та благати муть тебе в сьому дому,

34 Тоді ти почуй з неба й прости гріхи твого народу Ізраїля, й приведи їх назад у ту землю, що наділив еси батькам їх.

35 Коли небо буде замкнене й не крапне дощем за те, що провинять тобі, й коли молитись муть вони на сьому місці й визнають імя твоє й навернуться від провини своєї, бо ти впокорив їх, —

36 Тоді почуй на небі, й прости гріхи слуг твоїх й народу твого Ізраїля, вказавши їм добру путь, щоб нею простували, й пошли дощ на землю твою, що наділив еси народові твому в наслідню державу.

37 Коли постане голоднеча на землі, чи то помор, коли буде закажений воздух, засуха, ржа, або сарана, або черви, коли тіснити ме ворог у землі його, або буде яка нужда, чи хвороба яка, —

38 Усяку молитву, взяке благанне від якої людини з усього народу твого Ізраїля, коли вони почують горе в серці своїму й простягнуть руки свої до сієї сьвятині,

39 Почуй у небі, в місці пробутку твого, й помилуй; вчини й відплати кожному по заслуді його, так як ти визнаєш серце його, один бо ти знаєш серце всіх синів людських: —

40 Щоб вони страхалися тебе по всі дні, покіль живуть на землі, що наділив еси нашим батькам.

41 Коли ж би чужениця, що не з твого народу Ізраїля, прийшов із далекого краю задля імення твого, —

42 Бо вони чути муть про велике імя твоє, про твою руку потужну й простягнуту правицю, — коли б він прийшов і молився перед сим храмом,

43 То почуй й його з неба, з місця, де престолуєш, і вчини все те, про що покликати ме до тебе чужениця, щоб усі народи на землі взнали ймя твоє, щоб і вони боялись тебе, як нарід твій Ізраїль, та щоб дознались, що ймям твоїм називається храм сей, що я збудував.

44 Коли вийде нарід твій на війну проти ворога свого тим шляхом, яким пошлеш його, й молити меться Господеві, обернувшись проти города, що вибрав еси, й проти храму, що я збудував іменню твому,

45 То почуй з неба молитву й благанне їх і вдовольни їх.

46 Коли вони провинять тобі — бо нема чоловіка без провини, — а ти в гніву подаси їх на поталу ворогові, а той займе їх у полонь і відведе у ворожу землю, чи далеко чи близько,

47 І вони схаменуться в землі, куди зайнято їх у полонь, і навернуться і будуть молитись до тебе у землі їх нашийників і мовлятимуть: Ми провинили, ми безбожні, ми грішні,

48 І коли обернуться до тебе з усього серця й з усієї душі в ворожій землі, куди зайнято їх, і молити муться до тебе, обернувшись до землі, що наділив еси батькам їх, до городу, що вибрав еси й до того дому, що збудував я йменню твому,

49 Тоді вислухай на небі, в місці пробутку твого, їх молитву й благання і вчини, чого їм треба;

50 І помилуй твій нарід, у чому провинили вони тобі, й прости всі переступи їх проти тебе, й нехай змилосердяться до них ті, що позаймали їх у полонь,

і пожалують їх;

51 Бо вони твій нарід і твоє наслідде, що вивів їх еси з Єгипту, з тієї залізної печі.

52 Нехай (уші й) очі твої будуть отворені на бланганне слуги твого й на молитву народу твого Ізраїля, щоб вислуховувати їх завсіди, коли вони звивати муть до тебе;

53 Бо ти вилучив їх у наслідде собі з усіх народів на землі, як се сказав еси через слугу твого Мойсея, коли виводив еси батьків наших із Єгипту, Владико Господи!

54 Як докінчив Соломон всі ці молитви й блангання до Господа, піднявся він із перед жертівника Господнього, де стояв навколішках із простягнутими у небо руками.

55 І ставши благословив усю громаду Ізраїля грімким голосом сими словами:

56 Благословен Господь, що наділив нарід свій Ізраїля впокою, як обітував! Не зосталось марним ні одно слово з усіх величних обітниць, що дав через раба свого Мойсея.

57 Нехай же буде з нами Бог наш, як він був із нашими батьками. Нехай не покидає нас і не відпихає нас.

58 Нехай прихляє до себе серце наше, щоб ми ходили путями його й пильнували заповідей його, установ його й законів його, що заповідав він батькам нашим.

59 І нехай будуть сі слова, що я промовив у молитві перед Господом, близькі Господеві, Богові нашому, в день і в ночі, щоб він подавав усе потрібне служі свойму і народові свойму Ізраїлеві на всякий день,

60 Щоб усі народи на землі зрозуміли, що Господь є Богом, і ніхто инший;

61 І нехай серце ваше буде неподільно віддане Господу, Богу нашому, щоб ми ходили в установах його і держали заповіді його, як се оце й діється.

62 За сим царь і весь Ізраїль принесли жертву перед Господом.

63 І приніс Соломон на мирню жертву Господеві дваццять і дві тисячі волів а сто дваццять тисяч овець. Сим робом освятили храм Господень царь і всі Ізраїлитяне.

64 Того ж дня освятив царь середню часть двора перед храмом Господнім, приносячи там усапалення, й хлібову жертву й товщ на жертву мирню; бо мідяний жертівник, що стояв перед Господом, був надто малий, щоб на йому помістити всепаленне й хлібову жертву й тук жертви мирньої.

65 І справив Соломон того часу сьвято й весь Ізраїль із ним, — збір величезний, що зійшовся від входу в Етам аж до ріки Египетської, перед Господом, Богом нашим, через сім день і ще сім день, то є через чотирнайцять день.

66 На восьмий же день відпустив Соломон нарід. І благословили вони царя й розійшлись по домівках своїх, радіючи в серці задля всього доброго, що виявив Господь слuzі своему Давидові й народові своему Ізраїлеві.

9

1 Як же скінчив Соломон будову сьвятині Господньої й царської палати й всього, що бажав витворити,

2 Обявився Господь Соломонові вдруге, як обявивсь був йому в Габаоні.

3 І рече Господь йому: Вислухав я молитву твою й блананне твоє, що приносив ти перед мене. Я освятив сей храм, що збудовав еси, оселивши там

на віки ймя моє, й мої очі й моє серце будуть там віковічно пробувати.

⁴ Як ходити меш передо мною, так як ходив отець твій Давид, в простоті серця й щирості, та все те чинити, що я заповідав тобі, й моїх установ і прав пильнувати меш,

⁵ Так я престол твій над Ізраїлем утверджу навіки, як обітував отцеві твому Давидові, словами: не переведешся в тебе седючий на престолі Ізрайлевому.

⁶ Коли ж ви й діти ваші одвертатись мете від мене, й не пильнувати мете моїх заповідей й встанов, що я положив перед вами, а відійдете й иншим богам станете служити й перед ними припадати мете,

⁷ Так викореню Ізраїля з землі, що наділив їм, і той храм, що посвятив іменню мойму, відкину від лица мого, і станеться Ізраїль сьміховищем і гидом між усіма народами.

⁸ І всякий, хто переходить ме попри храм сей величезний, страхати меться й буде посвистувати, й питати ме: За що Господь заподіяв таке сій землі й сьому храмові?

⁹ І відказувати муть: Про те, що вони Господа, Бога свого, що їх батьків вивів із Єгипту, покинули, та прихилились до инших богів і припадали перед ними й служили їм, за те наслав Господь на них усю недолю сю.

¹⁰ Як уплило ж двацять років після того, що Соломон построїв обідві будівлі, храм Господень і царську палату,

¹¹ А Гирам, царь Тирський, додавав на се Соломонові кедрового й кипарисового брусся, як і золота, скільки забажає було, — тоді поступився царь Соломон Гираві двайцятьма городами в Галилейській країні.

¹² І вийшов Гирам із Тиру, щоб на ті городи

подивитись, що їх дав йому Соломон, та й не сподобались вони йому.

13 І каже він: Що се за городи, що ти, брате, поступився мені ними! Тим прозвано їх по сей день Кабул (багно).

14 Гирам же послав був цареві сто й двацять талантів золота.

15 А ось роботи, на які побіралась данина, що її наложив Соломон, щоб вибудовувати храм Господень і свою палату, і міст (над пропастью) Милло й мур Єрусалимський, й Гезер, Мегиддо и Газер,

16 Бо Фараон, царь Єгипецький напав був і звоював Газер та спалив його, а Канааніїв, що жили в городі, побив, та й оддав його в віно дочці своїй, супрузі Соломоновій;

17 От і відбудував Соломон Газер і нижній Беторон,

18 І Баалам і Тадмор (Пальмиру) в пустині,

19 І всі запасові городи, що належали до Соломона, й міста про вози й міста про кінноту, й все те, що хотів Соломон побудувати в Єрусалимі, на Ливані й в усій землі царства свого.

20 Увесь же народ, що позістався од Аморіїв, Гетіїв, Ферезіїв, Гевіїв і Евузіїв, що не були з синів Ізрайлевих,

21 Потомки тих, що позоставались іще в землі, що їх Ізраїлитяне не здоліли вигубити, тих обернув Соломон у крепацтво по сей день.

22 З Ізраїлитян же не зробив нікого Соломон крепаком, а були вони військовими людьми, його урядниками, його отаманнем та наказними над його колесницями й кіннотою.

23 Старших наставників над роботами Соломоновими було пятьсот і пятьдесят, що

доглядали над людьми, що робили діло.

²⁴ Дочка Фараонова перейшла з Давидового городу в свій власний дом, що їй Соломон збудував; він збудував і Милло.

²⁵ І жертвував Соломон тричі що року всепалення й мирні жертви на жертівнику, що пострів Господеві, й палив на йому кадило перед Господом. І покінчив він будову.

²⁶ Побудував царь Соломон і кораблі в Асіонгабері, коло Елота, на березі Червоного моря в Едом-землі.

²⁷ І послав Гирам на тих кораблях своїх підданих мореходів, що з морем обізнані були, вкупі з підданими Соломоновими,

²⁸ І прибули вони в Офир, і взяли звідти золота чотириста й двацять талантів*, і привезли до царя Соломона.

10

¹ Як же перечула цариця Сабська чутку про славу Соломонову в ім'я Господнє, прибула вона випробувати його загадками.

² Прибула ж вона в Єрусалим з вельми великим двором, а верблюди несли пахощі й премного золота й дорогоцінного каміння. І прибувши до Соломона, бесідувала вона з ним про все, що мала на серці.

³ А Соломон давав їй відповідь на всі її питання. Не було нічого невідомого цареві, чого б він їй не вияснив.

⁴ Як побачила ж цариця Сабська всю мудрість Соломонову, й палату, що збудував,

* **9:28** Золотий талант мав у собі три тисячі секлів, а один секел одну третину червінця (дуката); отже талант — 1000 червінців.

⁵ І наїдки до його столу, житла дворян його й стрійність слуг його й їх одіж, й пивничників його, та всепалення його, що він приносив у храму Господньому, то й не стямилась;

⁶ Та й сказала цареві: Щира правда була все те, що мені переказано в моїй землі про твої обставини й про твою мудрість.

⁷ Не хотіла я няти віри переказам, аж покіль прибула сама та й побачила все своїми очима. Та мені й половини не сказано. У тебе більш мудрості й заможності, ніж йде чутка, що я перечула.

⁸ Щасливі люде твої, й щасливі слуги твої, що по всяк час перед тобою стоять і слухають мудрості твоєї!

⁹ Хвала Господеві, Богу твому, що йому було залюбки посадити тебе на престолі Ізрайлевому. Віковічно влюбив Господь Ізраїля, коли поставив тебе царем, щоб чинив суд і правду.

¹⁰ І подарувала вона цареві сто й двацять талантів золота й велике множество пахощів і благородного каміння. Ніколи ще не приходило стільки пахощів, як подарувала цариця Сабська цареві Соломонові.

¹¹ А кораблі Гирамові, що привозили золото з Офира, привезли з Офира велике множество червоного дерева й благородного каміння.

¹² І поробив царь із червоного дерева поруччя до храму Господнього й про царську палату, й псалтирі й гуслі для співців. Ніколи не привожено такого червоного дерева, й не видано по сей день.

¹³ І дав царь Соломон цариці Сабській усього, чого жадала й прохала, понад те, що їй дарував як гостинець царський. І пустилась вона в дорогу додому, вона й вся прислуга її.

¹⁴ І було в золоті, що приходило до Соломона

кожного року, ваги шістьсот шістьдесять і шість талантів,

15 Опріч того, що приходило від продавців, і з торгу купецького й від усіх царів Арабських і від намісників земських.

16 І повелів царь Соломон виготовити двісті великих щитів із кованого золота; шістьсот секлів золотих обернув на кожен щит;

17 До того треста менших щитів із кованого золота; три секлі золота обернув на кожен щит, і повішав їх царь у кедровому дому.

18 Далій повелів царь виготовити престола з слонової кості, й обтягнув його щирим золотом.

19 Шість ступенів вело до престола; верховина за престолом була закруглена, а на сидилиці були з обох боків поруччя, а коло поруччя стояло двоє львів.

20 Дванадцять же левчуків стояло на шести ступенях з обох боків. Такого не було ні в якому царстві.

21 І весь пивний посуд у царя Соломона був із золота та й усе знарядде в кедровому будинку було з чистого золота; нічого не було з срібла, бо срібло за Соломонових часів вважали ні за що;

22 Бо в царя Соломона були Тарсійські кораблі на морі при кораблях Гиравових. Що три роки приходили Тарсійські кораблі й привозили золото, слонову кість і обізян і пави.

23 Царь Соломон переважив усі царі на землі заможністю й мудрістю.

24 І весь світ жадав бачити Соломона, щоб чути премудре слово його, що вложив йому Бог у серце.

25 При тому кожен приносив гостинця: срібне й золоте знарядде, одіж і зброю, пахощі, коні й мули, що року.

26 І наробив собі Соломон множество колесниць і комонника: в його було тисяча й чотиреста колесниць і дванайцять тисяч комонника; а порозміщував він їх по колесничніх городах та між приборчниками царськими в Єрусалимі.

27 І зробив царь срібло в Єрусалимі в рівній ціні з простим каміннем, а кедрі задля їх множества в однаковій ціні що й сикомори по полях.

28 А виводив Соломон коні з Єгипту й з Куви; царські купці вистачають бувало їх із Куви за певну плату.

29 За колесницю плачено в Єгипті шістьсот срібних секлів, а за коня по сто й патьдесять. Сим робом продавали коні всі царі Гетійські й царі Арамейські.

11

1 Та царь Соломон полюбив і много чужоземніх женщин, окрім дочки Фараонової: Моабитянок, Аммонійок, Едомійок, Сидонійок, Гетійок,

2 Із тих народів, що про них заповідав Господь синам Ізрайлевим: Не входіте до них, а вони нехай не входять до вас, ато прихилять вони серця ваші до своїх богів. До сих прихилився Соломон любощами.

3 І було в його сімсот справдешніх жінок і три сотні наложниць, і молодиці його розопотили серце його.

4 Коли Соломон стався старий, то женщины його прихилили серце його до чужих богів, серце його не було вже зовсім віддане Господеві, Богові його, як серце батька його Давида.

5 От і став Соломон служити Астарті, божищеві Сидонському, й Молохові, гидоті Аммонійській.

6 І чинив Соломон таке, що Господеві не до вподоби, й не ходив за Господом, робом свого отця Давида.

7 От і построїв Соломон божницю про Хамоса, гидоту Моабійську, на горі, що проти Єрусалиму, й про Молоха, гидоту Аммонійську.

8 А робив він так задля всіх чужоземніх молодиць своїх, що приносили кадило й жертви своїм божищам.

9 І розгнівався Господь на Соломона, що він зробивсь одступником від Господа, Бога Ізрайлевого, що об'явивсь був йому двичі,

10 Та заповідав йому не ходити за чужими богами; про що Господь заповідав йому, того він не додержав.

11 І сказав Господь Соломонові: За те, що таке у тебе діється, й ти не пильнуєш заповіту мого, що дав я тобі, ані моїх установ, що я заповідав тобі, я розділю на часті царство твоє й наділю його слугі твійму;

12 Однакже за твого живота я не вчиню сього задля отця твого Давида, а в твого сина відійму його;

13 Та й не відійму всього царства: одно покоління дам синові твійму задля кметя мого Давида та задля Єрусалиму, що я вибрав собі.

14 І допустив Господь противника на Соломона: Едомія Адера. Походив він із царського роду в Едомі (Ідумеї), —

15 Тоді бо ще, як Давид був в Ідумеї, а гетьман Йоаб пійшов ховати побитих, і все музьке в Ідумеї повбивав, —

16 (Бо Йоаб пробув там шість місяців з усіма Ізраїлителями, покіль викоренив усе музьке в Ідумеї), —

17 Тоді Адер із деякими Едоміянами, що були між слугами батька його, утік у Єгипет; а був тоді Адер ще малим хлопцем.

18 І вибрались вони були з Мадіяму й прибули в

Паран, і взяли з Парану людей й прибули в Єгипет до Фараона, Єгипецького царя. Той дав йому будинок і визначив йому харчі; дав йому й землі.

¹⁹ Адер здобув також велику ласку в Фараона, так що сей віддав за його старшу сестру супруги своєї Тахпенеси.

²⁰ І вродила йому сестра Тахпенесина сина Генубата. Тахпенеса виховувала його в Фараоновій палаті з дітьми Фараоновими.

²¹ Як же прочув Адер, що Давид прилучивсь до своїх батьків та що й гетьман Йоаб умер, то просив Фараона: Відпусти мене в мій рідний край.

²² Фараон же відказав: Чи ж тобі не достає чого в мене, що бажаєш йти в рідний край. Сей відказав: Ні, але таки відпустити мене.

²³ І підняв Бог на Соломона іще противника — Разона Еліаденка, що втік був від свого пана Адраазара, царя Собського.

²⁴ Сей скупив круг себе людей й зробивсь отаманом ледарів послі того, як Давид побив Адраазара; й звоювали вони Дамаск, і осілись там, та й зробили його царем у Дамаску.

²⁵ І був він противником Ізраїля, покіль було й віку Соломонового. Окрім лиха заподіваного Адером, шкодив він заєдно Ізраїлеві, та ще й зробився царем в Сирії.

²⁶ І Еробоам Набатенко, Ефраїмій із Зареди — матір його звали Зеруа, а була вона вдовиця — урядник Соломонів, збунтувавсь так само проти царя.

²⁷ А що він підняв руку на царя, се от як сталось: Соломон будував Милло та починив деякі ушкоди в городі Давида, батька свого.

²⁸ Був же собі Еробоам чоловік хоробрий; то ж Соломон, вбачаючи, що молодик тямущий хоч до

якої робити, поставив його доглядником над поборами в цілому поколінні Йосифовому.

29 Сталося ж того часу, що Еробоам вийшов із Єрусалиму й зустрів його в дорозі пророк Ахія з Силому. Був він у новій гуні, а зійшлись вони сам на сам у чистому полі.

30 І вхопив Ахія нову гуню з себе та й роздер її на дванайцять частей;

31 І промовив до Еробоама: Возьми собі десять частин, так бо говорить Господь, Бог Ізраїлів: Ось я роздеру Соломонове царство та й передам тобі десять поколінь,

32 Одно ж покоління удержиться при йому задля раба мого Давида й задля Єрусалиму, города, що вибрав я з усіх поколінь Ізраїлевих,

33 А се за те, що він покинув мене та й став поклонятись Астарті, божищеві Сидонському, та Хамосові, богові Моабійському, та Молохові, богові Аммонійському, й не ходив путями моїми, щоб чинити те, що мені до вподоби, та певнити мої установи й заповіді мої, як отець його Давид.

34 Та не вирву в його з рук усе царство, а zostавлю його князем покіль віку його задля Давида, слуги мого, що я вибрав його, й що пильнував моїх заповідей й встанов моїх;

35 У сина ж його вирву з рук царство, та й дам тобі з його десять поколінь,

36 А синові його дам одно покоління, щоб раб мій Давид по всі вічні часи зостався світлом передо мною в Єрусалимі, в городі, що я вибрав собі, щоб пробувало там ім'я моє.

37 А тебе вибираю, щоб ти панував над усім, чого забажає душа твоя, й був царем над Ізраїлем.

38 І коли будеш слухняним у всьому, що

заповідати му тобі, й ходити меш шляхами моїми й чинити меш те, що мені до вподоби, пильнуючи установ і заповідей моїх, як чинив мій раб Давид, так буду з тобою й збудую тобі довговічний дом, як я збудував Давидові, й передам тобі Ізраїля;

³⁹ І сим впокорю я потомки Давидові, впокорю, однак не по всі часи.

⁴⁰ І хотів Соломон стратити Еробоама, але Еробоам зібрався й втік у Єгипет до Сусакима, царя Єгипецького, та й пробував у Єгипті до смерті Соломонової.

⁴¹ Інчі дії Соломонові й все, що він чинив, і про мудрість його, те прописано в книзі діл Соломонових.

⁴² А царював Соломон в Єрусалимі над усім Ізраїлем шорок год.

⁴³ І спочив Соломон з батьками своїми, й поховано його в Давидовому городі, а намість його став царем син його Робоам.

12

¹ І подався Робоам у Сихем, бо в Сихемі скупивсь увесь Ізраїль, щоб окликнути його царем.

² Скоро ж почув про се Еробоам Небатенко, що був ще в Єгипті, втікши туди від царя Соломона, вернувся Еробоам із Єгипту;

³ І послали по його й прикликали його. І прибув Еробоам і вся громада Ізраїльська, й промовляли до Робоама так:

⁴ Батько твій наложив на нас важке ярмо; полегчи нам тяжку службу й важенне ярмо, що батько твій наложив, так будемо служити тобі.

⁵ І відказав він їм: Йдіте ще на три дні назад і прийдіте тоді знов до мене. І нарід розійшовсь.

6 І радився царь Робоам із старими мужами, що стояли перед батьком його Соломоном за живота його, й промовив: Як ви порадите мені, щоб дав я відповідь людям сим?

7 І промовили вони йому: Коли ти сьогодні вволиш волю сього народу й до їх нахилишся та послушаєш їх і приязну відповідь їм даси, так вони повсячасно слухати муть тебе.

8 Він же знехтував раду, що раяли старці громадські, та радивсь із молодими, що вирости вкупі з ним і тепер служили йому,

9 І питав їх: Як ви порадите мені відповісти народові сьому, що мені ось що промовили: Полегчи ярмо, яке наложив на нас твій батько?

10 І відказали йому молодики, що повиростили вкупі з ним, так: Ось як відкажеш сим людям, що промовили до тебе: Батько твій наложив на нас важенне ярмо, ти ж полегчи нам його; ось як маєш їм сказати: Мізинець мій товще чересел батька мого,

11 Оце ж, коли мій батько накладав на вас важке ярмо, так я зроблю його ще більш важеним; коли мій батько карав вас бичами, то я карати му скорпіонами.

12 Як же Еробоам і весь нарід прийшли до Робоама на третій день, як був повелів царь словами: Прийдіть на третій день ізнов до мене,

13 Дав царь народові жорстку відповідь, бо не прихиливсь до ради, що старці дали йому.

14 І промовив до них, так як пораяли молоді: Коли батько мій накладував на вас важке ярмо, так я наложу важенне; коли батько мій карав вас палками, то я карати му скорпіонами.

15 От і не послухав царь народу, бо так судив Господь, щоб увійшло в силу слово його, що висказав

Господь через Ахію з Силома Еробоамові
Небатенкові.

16 Як побачив же весь Ізраїль, що царь не послухав їх, дав нарід цареві таку відповідь: Що за часть нам у Давиді? яке наслідде в синові Ессейовому? Гей, Ізраїлю, додому! Дивись на свій дом, Давиде! І розійшлись Ізраїлитяне в свої домівки.

17 І царював Робоам тільки над тими Ізраїлитянами, що були в городах Юдиних.

18 Як же послав царь Робоам начальника Адонирама стягати податки, то всі Ізраїлитяне вбили його каміннем на смерть; царь же Робоам вскочив на свою колесницю та й утік у Єрусалим.

19 Так відпав Ізраїль од дому Давидового по сей день.

20 Як же довідались усі Ізраїлитяне, що Еробоам вернувся, послали й покликали його в народні збори, та й зробили його царем над усім Ізраїлем. До Давидового дому не пристав ніхто крім одного покоління Юдиного.

21 Прибувши ж Робоам у Єрусалим, скликав із усього дому Юдиного й з покоління Беняминового сто й вісімдесять тисяч вибранців мужів до походу проти дому Ізраїлевого, щоб вернути царство Робоамові, синові Соломоновому.

22 Та прийшло до Божого чоловіка Самея Господнє слово, таке:

23 Скажи Робоамові Соломоненкові, цареві Юдиному, й всьому домові Юдиному й Беняминовому так:

24 Тако глаголе Господь: Не виступайте на війну проти ваших братів, синів Ізраїлевих; вертайся кожен додому: від мене бо так сталося. І послухали вони слова Господнього, й вернулись з дороги, по слову Господньому.

25 І укріпив Еробоам Сихем на Ефраїм-горах та й осівся там; потім вийшов звідти й укріпив Пенуїл.

26 Еробоам же думав сам собі: Царство може відпасти назад до дому Давидового;

27 Як сей нарід ходити ме в Єрусалим приносити жертви в Господньому храму, так серця сього народу стануть прихилятись знов до свого пана Робоама, царя Юдиного, і вони вбють мене, та й вернуть ся знов до Робоама, царя Юдиного.

28 І порадившись, виготовив два золоті бички й промовив до народу: Не треба вам ходити в Єрусалим; ось тобі власні боги, Ізраїлю, що вивели тебе з Єгипту.

29 І поставив одно в Бетелі, друге ж у Дані.

30 Та се довело до гріха, бо народ почав ходити до одного з тих, навіть аж у Дан.

31 І побудував він божниці на горах, і приставив жерцями яких небудь людей, що не були з синів Левіїних.

32 І постановив Еробоам сьвято на пятнайцятий день восьмого місяця, похоже на те сьвято, що справляли в Юдеї, й приносив жертви сам на жертівнику. Так само чинив в Бетелі, щоб приносити жертву бикам, що їх поробив, і понастановляв у Бетелі жерців для божниць, що їх построїв.

33 І приніс жертви на жертівнику, що построїв у Бетелі, в пятнайцятий день восьмого місяця, місяця, що його по своїй волі назначив, і встановив сьвято для синів Ізрайлевих, і підійшов ід жертівникові, щоб запалити кадило.

13

1 І ось появивсь у Бетелі, по слову Господньому, чоловік Божий з Юдеї саме тоді, як Еробоам стояв коло жертівника, щоб закадити.

² Сей промовив до жертівника слово Господне й сказав: Жертівнику, о жертівнику! тако глаголе Господь: Оце народиться домові Давидовому син, на ймя Йосія й заколювати ме на тобі жерців вижин, що кадять на тобі, й палити ме на тобі чоловічі кістки!

³ І дав того ж дня знак словами: Ось вам знамено, що се сказав Господь: Сей жертівник розсядеться й попіл, що на йому, розсиплеться.

⁴ Як же почув царь слово Божого чоловіка, що сей промовив до жертівника в Бетелі, простяг Еробоам від жертівника руку й повелів: Хапайте його! І всохла рука в його, що проти його простяг, і не зміг уже її повернути 'д собі.

⁵ Жертівник же розсівся, й попіл з жертівника розсипався, по знакові, який дав Божий чоловік із наказу Господнього.

⁶ І промовив царь до Божого чоловіка: Ублагай же Господа, Бога твого, й помолись за мене, щоб мені повернути знов руку 'д собі! І вблагав Божий чоловік лице Господне, і рука царева повернулась ід йому й сталась такою, як вперед була.

⁷ І сказав царь чоловікові Божому: Ходи зо мною в госпуду та покріпись їдою, й дам тобі гостинця.

⁸ Та чоловік Божий відказав цареві: Хоч би ти мені давав половину твого дому, то не пійду з тобою, не їсти му ніякого наїдку та й не пити му й води в твоїй господі;

⁹ Бо так мені заповідано словом Господнім: Не їж там хліба й не пий води й не вертайся тою дорогою, що йшов еси.

¹⁰ От і пійшов він другим шляхом звідти й не вернувся тим самим шляхом, що ним прийшов у Бетель.

¹¹ У Бетелі ж та жив собі старий пророк. І прийшли сини його та й оповідали йому все, що вчинив Божий

чоловік у Бетелі того дня, й слова, що він промовив цареві. Як оповідали ж вони те своєму батькові,

12 Спитав їх батько їх: Яким шляхом пійшов він звідти? І вказали йому сини його дорогу, що нею пійшов Божий чоловік, прийшовший з Юдеї.

13 Він же повелів синам своїм: Сідлайте мені осла! І як осіддали йому осла, сів він на його,

14 І поїхав слідом за Божим чоловіком, та й знайшов його сидячого під дубом. І питає в його: Чи ти Божий чоловік, що прийшов із Юдеї? Відказав: Се я.

15 І просить його: Ходи зо мною в хату та покріпись.

16 Він же відказує: Не можу з тобою вертатись і пійти до тебе; не буду їсти хліба ані води пити в сьому місці,

17 Бо мені сказано словом Господнім: Не їж хліба, й не пий там води та й не вертай тою дорогою, що нею йшов еси.

18 І каже той йому: Та ж і я пророк, такий як ти, й ангел говорив мені словом Господнім: Заверни його у госпуду, щоб він попоїв хліба й напився води. Се ж він зрадив його.

19 І вернувсь той з ним і попоїв у його в дому хліба й напився води.

20 Ще ж вони седіли за столом, як прийшло слово Господнє до пророка, що завернув того,

21 І озвався він до Божого чоловіка, що прийшов із Юдеї: Оттак говорить Господь: За те, що ти супротивився велінню Господньому, та й не пильнував заповіді, яку дав тобі Господь, Бог твій,

22 А вернувсь, їв хліба й пив води в тому місці, що про його він заповідав тобі: не їж хліба, ба ні пий води, за те тіло твоє не ввійде в гробовище батьків твоїх.

23 Після того, як той попоїв і напився, звелів він осідлати осла пророкові, що його завернув був назад.

24 І вирушив той. І зустрів його в дорозі лев та й задавив його. І лежав труп його розпростертий на дорозі, а осел стояв коло його, стояв і лев коло трупа;

25 Як же проходили люде мимо, бачили труп розпростертий на дорозі й лева, що стояв коло трупа. І прийшовши, оповідували в городі, що в йому жив старий пророк.

26 Почувши про се пророк, що завернув був його з дороги, промовив: Се Божий чоловік, що супротивився велінню Господньому, тим і подав Господь його левові, що роздер його й задавив, по слову Господньому, що заповів йому.

27 І рече синам своїм: Осідлайте мені осла! І зробили се.

28 І поїхав і знайшов трупа його розпростертого на дорозі, осел же й лев стояли коло його. Лев ні трупа не жер, ні осла не роздер.

29 І підняв він трупа чоловіка Божого, положив на осла та й привіз назад. І прийшов старий пророк у свій город, щоб оплакати та поховати його.

30 І положив трупа в своє гробовище та й плакав по йому: Ой братіку ж мій!

31 А поховавши його, промовив до синів своїх: Як я умру, поховайте мене в гробу, де поховано Божого чоловіка; коло його костей положите мої кості.

32 Бо грозьба, що він по повелінню Господньому промовив проти жертівника у Бетелі та проти всіх храмів на висотах у городах Самарийських, певно справдиться.

33 Та й після сього не звернув Еробоам із своєї ледачої дороги, а приставляв кого будь із людей жерцями на висотах. Хто бажав, тому й приручив жерецтво на висотах.

³⁴ Оце ж і вело дом Еробоамів до провини й до погибелі та затрати його з землі.

14

¹ Того часу занедужав Абія, син Еробоамів.

² І каже Еробоам своїй супрузі: Ось перерядись так, щоб тебе не познавали, що ти супруга Еробоама, та йди у Силом. Там є пророк Ахія, що пророкував мені, що буду царем над сим народом.

³ І возьми з собою десять боханців хліба та книшів та кінву меду, та й йди до його. Він тобі скаже, що станеться з хлопцем.

⁴ І вчинила так супруга Еробоамова, рушила в Силом та й прийшла до Ахійової господи. Ахія ж та був невидючий, бо в його з великих старощів притупились очі.

⁵ Господь же об'явив Ахії: Ось йде супруга Еробоамова поспитати про сина свого, бо нездужає; скажеш їй те й те. Як же увійшла вона переодягнена,

⁶ Почув Ахія ходу її, як увійшла вона в двері, й каже: Увіходь, супруго Еробоамова! Шкода було переодягатись тобі. Мені передано жорстку вість до тебе!

⁷ Йди, скажи Еробоамові: Так говорить Господь, Бог Ізраїлів: За те, що я тебе зміж люду підняв угору та й зробив князем над моїм народом Ізраїлем,

⁸ І вирвав із рук у дому Давидового царство, — ти ж не був таким, як мій раб Давид, що пильнував заповідей моїх і з усього серця ходив слідом за мною, чинячи тільки те, що мені до вподоби,

⁹ А чинив більш лихого над усіх, що були перед тобою, й поробив собі інші боги, виливані боги, щоб довести мене до гніву, та що кинув еси мене позад себе, —

10 За те пошлю я лиху годину на дом Еробоамів, та й повикоренюю в Еробоама й те, що мочить до стіни, те що під замком і що покинуте в Ізраїлі, й вимету Еробоамів дім, як вимітають сьмітте, до чиста.

11 Хто в Еробоама помре в місті, того жерти муть пси, хто ж умре за городом, того клювати муть птиці піднебесні; се глаголе Господь.

12 Ти ж ййди собі додому. Як ступить нога твоя в город, хлопець умре;

13 І весь Ізраїль оплаче його й поховають його, бо він один із Еробоама ввійде в гробовище; в ньому бо було ще щось таке, що подобалось Господеві в Еробоамовому дому.

14 І поставить Господь над Ізраїлем такого царя, що викоренить дом Еробоамів — навіть тепер (починаєсь уже буря проти його).

15 І побє Господь Ізраїля, й стане він як тростина, що хитається в воді, й вирве Ізраїля з сієї гарної землі, що наділив отцям їх, і розвіє їх поза ріку, за те, що вони потворили собі ідолів, приводячи Господа до гніву;

16 І віддасть Ізраїля на поталу за гріхи Еробоама, що він самий чинив і приводив ними до гріха Ізраїля.

17 І пустилась супруга Еробоамова в дорогу й прибула в Тирсу, та саме тоді, як переступила поріг дому, хлопець умер.

18 І поховали його, й весь Ізраїль оплакав його, по слову Господньому, що висказав через слугу свого, пророка Ахію.

19 Що до діл Еробоамових, як він воював і правив царством, се прописано в книзі літописній царів Ізрайлевих.

20 А царював Еробоам двацять і два роки. І спочив він з батьками своїми, а намість його став царем син його Набат.

21 Робоам же, син Соломонів, царював у Юдеї. Сорок і один рік було Робоамові, як став царем, а сімнайцять год правив у Єрусалимі, городі, що Господь вибрав із усіх поколінь Ізрайлевих, щоб пробувало там ім'я його. Матір його звалась Наама, Аммонійка.

22 Та й Юда чинив таке, що було не до вподоби Господеві, й вони доводили його до гніву більш, ніж отці їх своїми гріхами, якими провинялись.

23 Бо й вони строїли собі на висотах стовпи кам'яні й божниці на всяких горбах й під всякими зеленими деревами.

24 Бували й розпустники в тій землі, й чинили вони всі гидоти тих народів, що Господь проганяв їх зперед синів Ізрайлевих.

25 В пятому році царювання Робоамового наступив на Єрусалим Египецький царь Сусаким,

26 І позабрав скарби з храму Господнього й скарби з царської палати. Позабрав усе; забрав і золоті щити, що поробив був Соломон.

27 Натомість повелів царь Робоам поробити щити мідяні, й передав їх під догляд отаманам сторожі прибічної, що держали сторожу ув вході в царську палату.

28 Як ходив царь до храму Господнього, носили їх прибічники, а опісля приносили назад у палату для прибічників.

29 Инше про Робоама й про все, що він чинив, прописано в літописній книзі царів Юдиних.

30 По всяк же час була війна між Робоамом і Еробоамом.

31 І спочив Робоам з батьками своїми, й поховано його в Давидовому городі. Матір його звалась Наама, Аммонійка. І царював Абія син його намість його.

15

¹ У вісімнайцятому році царювання Еробоамового Набатенкового почав царювати над Юдеями Абія.

² А царював він у Єрусалимі три годи; матір же його звалась Мааха Абессаломівна.

³ Він ходив у всіх гріхах батька свого, які той витворяв перед ним, і серце його не було віддане Господеві, Богові його, як серце предка його, Давидове.

⁴ Та тільки задля Давида й зробив його Господь, Бог його, сьвіточем у Єрусалимі, поставивши по йому сина його та утвердивши Єрусалим;

⁵ Давид бо чинив те, що було Господеві до вподоби, й нічого не занедбовував, що він заповідав йому, поки й віку його, опріч поступку з Гетієм Урією.

⁶ (Була ж війна між Робоамом і Еробоамом, поки й віку їх.)

⁷ Про інші діла Абії, й про те, що він витворяв, се прописано в літописній книзі царів Юдиних. Була ж війна між Абією й Еробоамом.

⁸ І прилучивсь Абія до батьків своїх, і поховано його у Давидовому городі; а син його Аса став царем намість його.

⁹ У двацятomu годі царювання Еробоамового над Ізраїлем почав царювати Аса над Юдеями.

¹⁰ Він же царював у Єрусалимі сорок і один рік, а матір його звалась Ана Абессаломівна.

¹¹ І чинив Аса те, що було Господеві до вподоби, як предок його Давид.

¹² Він повиганяв розпустників із землі й повідкидав усі ідоли, що поробили предки його.

¹³ Навіть матір свою Ану відставив від шани царської, за те що вона зробила ідол Астарті; й порубав Аса її боввана та й спалив його коло

Кидрон-потока.

14 Лиш високості не знівечено. Та серце Асине було віддане Господеві поки й віку його.

15 І вніс він в храм Господень срібло, золото й посуд, що присвятив отець його, й свої власні присвяти.

16 Та була війна між Асою й Баасою, царем Ізраїльським, поки й віку їх.

17 І двинув Бааса, царь Ізраїльський, проти Юдеї та й утвердив Раму, щоб ніхто не виходив ні входив до Аси, царя Юдейського.

18 І взяв Аса все срібло й золото, що було ще в скарбівні в храму Господньому й скарби в царській палаті, та й оддав їх у руки слугам своїм, і послав їх царь Аса до Бенадада, сина Табримонового, сина Гезієвого, царя Сирийського, що жив у Дамаску, й повелів сказати йому:

19 Нехай стане вмова між мною й тобою, як була між моїм отцем і твоїм отцем. Ось я посилаю тобі гостинця сріблом і золотом. Зорви злуку з Баасою, царем Ізраїлевим, щоб він одступивсь од мене.

20 І послухав Бенадад Аси та й послав військово атаманне своє проти городів Ізраїльських, і звоював Анн і Дан і Абел-Бет-Мааху й увесь Киннерот, — всю землю Нефталієву.

21 Як довідався про се Бааса, перестав утверджувати Раму, та й вернувся у Тирзу.

22 Царь же Аса зібрав усю Юдею, нікого не виймаючи, і повиносили вони з Рами камінне й дерево, що Бааса вживав до утвердження, й повелів царь Аса укріпити тим Гиву Беняминову та Масфу.

23 Инше про Асу й всі його хоробрі дії, й про все, що він учинив, і про городи, що повтверджував, те

прописано в літописній книзі царів Юдиних. Та в старощах своїх кволивсь він на ноги.

24 І спочив Аса з отцями своїми, й поховали його коло батьків його в предківськими Давидовому городі.

25 Набат же Еробоаменко став царем над Ізраїлем у другому році царювання Асиного, царя Юдиного, а царював два роки над Ізраїлем.

26 І чинив таке, що Господеві не до вподоби, й ходив по дорозі батька свого й в гріхах його, що той псував ними Ізраїля.

27 Та Бааса Ахієнко з дому Іссахарового, підняв против його змову, й вбив його Бааса в Геббетоні Филістійському, коли Набат і всі Ізраїлитяне облягали Геббетон.

28 От і вбив його Бааса в третій рік царювання Асиного, царя Юдиного, та й зробився царем намість його.

29 Скоро ж він зробився царем, зараз вибив увесь дом Еробоамів, не зоставив ні душі з його насіння, аж покіль усе повигублював, по слову Господньому, що Господь висказав через слугу свого Ахію з Силому,

30 Задля гріхів Еробоамових, що він самий чинив і ними доводив до гріха Ізраїля, та за зневагу, якою прогнівив Господа, Бога Ізраїлевого.

31 Що до інших дій Набатових і про все, що він творив, прописано в літописній книзі царів Ізраїльських.

32 Була ж війна між Асою й Баасою, царем Ізраїлевим, поки віку їх.

33 У третьому році Аси, царя Юдиного, став Бааса Ахієнко царем над усім Ізраїлем і царював у Тирсі двадцять і чотири годи.

34 І чинив таке, що Господеві не до вподоби, й ходив по дорозі Еробоамовій й в гріхах його, якими

той вводив у гріх Ізраїля.

16

¹ Та прийшло слово Господнє до Іуї Гананієнка проти Бааси, таке:

² За те, що я підняв тебе з пороку й зробив князем над моїм народом Ізраїлем, ти ж ходив дорогою Еробоамовою, й ввів у гріхи народ мій Ізраїля, щоб він розпалював гнів мій гріхами своїми,

³ Я здую Баасу й посліднього з дому його, й вчиню з домом твоїм те саме, що з домом Еробоамовим Набатенковим:

⁴ Хто в Бааси вмере в городі, того жерти муть пси, хто ж умре у полі, того розклюють птиці піднебесні.

⁵ Прочі дії Бааси й що він чинив, і війни його, те написано в книзі літописній царів Ізрайлевих.

⁶ І спочив Бааса з батьками своїми й поховано його в Тирсі, а син його Іла настав царем намість його.

⁷ Та вже через пророка Іуя Гананієнка було виречене слово Господнє про Баасу й дом його й про все зло, яке вчинив він перед очима Господніми, розпалюючи гнів його ділами рук своїх, так що йому судилось те, що домові Еробоамовому, — за що Бааса вбив його (пророка).

⁸ У двацять шестому році (царювання) Аси, царя Юдиного, настав Іла Баасенко царем над Ізраїлем і царював у Тирсі два роки.

⁹ Слуга ж його Замбрій, наставник над половиною колесниць, зложив змову проти його. І як він до п'яна напивався в Тирсі в господі в Арса, голови Тирського,

¹⁰ Вломивсь туди Замбрій та й убив його в двацять сьомому році (панування) Аси, царя Юдиного, та й зробився царем намість його.

¹¹ Обіймивши ж царство, й скоро засів на його престолі, вигубив весь дом Баасин, не залишив із

його й того, що мочить до стіни, вкупі з його родичами й друзями.

12 І вигубив Замбрій увесь дом Баасин, по слову Господньому виреченому про Баасу через пророка Іуя,

13 За всі гріхи Баасині й за гріхи сина його Іли, що вони самі чинили, та якими приводили Ізраїля до гріха, розпалюючи гнів Господень своїми ідолами.

14 Прочі дії Іліні й все, що він творив, записано в книзі літописній царів Ізрайлевих.

15 У двацять семому році Асиному, царя Юдиного, зробився Замбрій царем і царював сім день у Тирсі, тим часом як військо облягало Геббетон Філістійський,

16 Як довідався люд у таборі, що Замбрій зложив змову та й убив царя, то таки того ж дня в таборі увесь Ізраїль зробив царем Амбрія, що гетьманував над Ізраїлем.

17 І відступили Амбрій з усім Ізраїлем від Геббетону, та й обложили Тирсу.

18 Побачивши ж Замбрій, що город опановано, подавсь у середню комнату царської палати, пустив царську палату на пожар, і сим робом знайшов смерть

19 За свої гріхи, що накоїв, чинячи те, що Господеві не до вподоби, ходючи дорогою Еробоамовою й в його гріхах, що він витворяв, приводючи Ізраїля до гріхів.

20 Прочі дії Замбрієві й зрада його, що вчинив, розказані в літописній книзі царів Ізрайлевих.

21 Тоді розділився нарід Ізраїльський на двоє, одна половина народу стояла за Тамнієм Гонатенком, щоб поставити його царем, друга ж хилилась 'д Амбрієві.

22 І взяв верх нарід, що хилився ід Амбрієві, над народом, що хилився до Тамнія, сина Гонатового. Як

погиб же Тамній, зробився царем Амбрій.

²³ У трийцять першому році (панування) Аси, царя Юдиного, настав царем над Ізраїлем Амбрій, й царював дванайцять год; у Тирсі він царював шість літ.

²⁴ Сей купив у Семера гору Самарію за два таланти срібла та й забудував гору й назвав город, що збудував, Самарія, по йменню Семеровому, пана гори.

²⁵ І чинив Замбрій таке, що Господеві не до вподоби, й поводився гірш над усіх, що були перед ним.

²⁶ І ходив у всьому дорогою Еробоамовою Набатенка, й в гріхах, що той доводив ними й Ізраїля до гріхів, щоб запалювати гнів Господа, Бога Ізрайлевого, своїми ідолами.

²⁷ Прочі дії Амбрієві як і хоробрість його прописані в книзі літописній царів Ізрайлевих.

²⁸ І спочив Амбрій з батьками своїми, й поховано його в Самарії; а син його Ахаб зробився царем намість його.

²⁹ І постав Ахаб Амбрієнко царем над Ізраїлем у трийцять восьмому році Асиному, царя Юдиного, й царював Ахаб Амбрієнко, над Ізраїлем в Самарії двацять і два роки.

³⁰ І творив Ахаб Амбрієнко таке, що було Господеві не до вподоби, гірш над усіх, що були перед ним.

³¹ Не досить було йому того, що ходив у гріхах Еробоама Набатенка; ні! він узяв за себе Езабелю Етбаалівну, дочку царя Сидонського, й почав служити Баалові, й поклонятись йому.

³² І построїв Баалові жертівника в Бааловому храму, що збудував у Самарії.

³³ І засадив Ахаб дуброву, й завдавав учинками своїми більш досади Господеві, Богу Ізрайлевому,

ніж усі царі Ізраїльські, що були перед ним.

³⁴ За його часу Ахіїл із Бетеля збудував город Ерихон. На перворідні своїму Абирамі положив підвалину його, а на меньшому сині своїму Сегубі поставив ворота його, по слову Господньому, що сказав через Йозую Нуненка.

17

¹ І сказав Ілія Тесбій, із горожан Галаадських, до Ахаба: Так певно, як живе Господь, Бог Ізраїлів, що я стою на службі в його, сього року не буде ні роси, ні дощу, хиба на моє слово.

² І прийшло до його слово Господнє таке:

³ Ізійди звідсі й поверни на схід сонця, та й сховайсь, коло потока Хората, що навпроти Йордані:

⁴ З сього потока пити меш, а крукам повелів я обмислювати тебе їдою там.

⁵ І вчинив він по наказу Господньому, пійшов та й пробував на бурчаці Хораті, що навпроти Йордані.

⁶ І приносили йому круки хліба й м'ясива уранці й хліба й м'ясива ввечері, а з бурчака він пив.

⁷ По якомуся ж часі висох потік, бо не було в землі дощу.

⁸ І прийшло до його слово Господнє таке:

⁹ Встань і йди в Сарепту Сидонську, та й пробувай там. Дав я там удові повелінне кормити тебе.

¹⁰ І рушив та й подався у Сарепту. І як прийшов до воріт города, аж ось вдовиця збирає собі тріски. І озветься до неї та й просить: Дай мені трохи води в глечик напитись.

¹¹ Як пійшла ж вона по воду, кликнув він услід їй та й просить: Принеси мені, будьласко, й хліба шматок.

12 Вона ж каже: Так певно, як Господь, Бог твій, живе, нема в мене нічого печеного, тільки з пригорщ муки в глеку та трошки олії в банці. Оце назбіраю трохи трісок та, вернувшись додому, зготую чого собі та синові, а як ізімо, тоді вже й помремо.

13 Ілия ж каже їй: Не журися, йди додому та й зроби, як казала еси; тільки наперед спечи мені коржика та й принеси сюди, собі ж і синові твому зготуєш опісля:

14 Так бо глаголе Господь, Бог Ізраїлів: Борошно в гладисці не зменшиться й олії в питунці не убуде до того дня, аж пішле Господь на землю дощ.

15 І пішла вона й зробила, як промовив їй Ілия, й їла вона, й він і дом її.

16 Муки в глеці не меншіло й олії в банці не убувало, по слову Господньому, що сказав через Ілию.

17 Послі сього занедужав син удовин, що її була господа, а недуга його так була тяжка, що вже й дихати не міг.

18 І каже вона Ілії: Що мені чинити з тобою, чоловіче Божий? Прийшов еси до мене тільки про те, щоб нагадати мої провини, щоб за те вмер син мій.

19 Він же сказав їй: Дай мені сюди синка твого. І взяв його з її лона, поніс його в горішню сьвітличку, де жив, та й положив на постелі в себе.

20 Тоді озвався до Господа й промовив: Господи, Боже мій! чи ти ж бо заподієш таке зло вдовиці, де я гостюю, що вмер її синок?

21 І нахилився тричі над хлопцем, й озвався до Господа й промовив: Господи, Боже мій! дай же бо так, щоб душа сього хлопчика вернулась у його.

22 І почув Господь поклик Іліїин, і душа хлопцева вернулась у його, так що він ожив.

23 Ілия ж узяв хлопця, поніс його з верхньої

світлички в господу, та й передав матері, й промовив: Дивись, син твій ожив.

²⁴ І сказала жєнщина Ілії: Тепер я знаю, що ти чоловік Божий, та що слово Господнє в устах твоїх — правда.

18

¹ По довгому часі прийшло слово Господнє до Ілії, таке: Йди, покажись Ахабові, а дам дощ на землю.

² І пійшов Ілія, щоб показатись Ахабові. Панувала же велика голоднєча в Самарії.

³ І покликав Ахаб Абдію, начальника дворецького. Абдій ж був вельми богобоязливий.

⁴ І як Езабєля викорєняла пророків Господніх, то Абдій взяв сто пророків і ховав їх по півсотні чоловіка по печєрах та й обмисляв хлїбом і водою.

⁵ І сказав Ахаб Абдієві: Пійди по царству по всіх криничинах і по всіх байрачних бурчаках, а може знайдєш де траву, щоб рятувати коні й мули, та щоб не повиздыхала вся скотина.

⁶ І подїлили вони між себе землю, щоб її скрізь обїйти. Ахаб пійшов в один бїк, а Абдій двинув у другий бїк.

⁷ Як же Абдій їйшов дорогою, зустрїв його несподївано Ілія. Впізнавши його, припав Абдій лицєм до землі й промовив: Чи справді се ти, добродїю мій, Іліє?

⁸ Той відказує: Се я. Йди та скажи твому панові: Ілія тут!

⁹ Він же каже: Чим провинив я тобі, що хочєш мене, раба твого, видати Ахабові, щоб убив мене?

¹⁰ Так певно, як живе Господь, Бог твій, нема ні народу, ні царства, куди б не посилав мій пан, тебе

шукати. Як же йому казали: нема тут його, він брав клятву з царства й люду, що тебе не зустріли.

11 А тепер ти кажеш: Ійди, скажи панові твому: Ілия тутеньки!

12 Коли ж я пійду від тебе, то дух Господень занесе тебе, хто знає, куди; а як я пійду звістити Ахабові, а він тебе не знайде, так він убі мене; раб же твій з молодощів боявся Господа.

13 Хиба моему добродієві не переказано, що я вчинив, як Езабель вбивала пророки Господні, як я сто чоловіка з пророків Господніх скривав по півсотні чоловіка в печерах і обмисляв їх хлібом та водою?

14 А ти тепереньки кажеш: Ійди, скажи панові твому: Ілия тут! він убі мене.

15 Ілия ж рече: Так певно, як жив Господь Саваот, що я на службі в його стою: ще сьогодні покажусь йому.

16 І пійшов Абдій, зустрічати Ахаба, й сповістив його про се. І пійшов Ахаб зустріч Ілиєві.

17 Побачивши ж Ахаб Ілию, промовив до його: То се ти, що трівожиш Ізраїля?

18 Він же відказує: Не я трівожу Ізраїля, а ти й твоя родина, що знехтували заповіді Господні й ходите слідом за Баалами.

19 Тепер же посилай та поскликай до мене всього Ізраїля на Кармель-гору та й тих чотиреста й пятьдесят пророків Баалових із чотирмастами пророків дубровних, що годуються зі столу Езабелиного.

20 І послав Ахаб по всього Ізраїля та й поскликав пророки на Кармель-гору.

21 І наближивсь Ілия до всього народу й промовив: Доки ще кульгати мете на оба боки? Коли Господь є

Богом, так ходіте слідом за ним; коли ж се Баал, так слідом за ним ходіте. І не відказав йому люд нічого.

22 І каже Ілія до люду: Я зіставсь один пророк Господень, а пророків Баалових чотириста й пятьдесят чоловіка.

23 Дайте ж нам два бики, і нехай виберуть вони собі одного бика, і розітнуть його на шматки й покладуть на дрова, але не підпалюють, я ж оправлю другого телця й положу на дрова, однак не підпалю;

24 Тоді взивайте ви ймя бога вашого, я ж призову ймя Господа, Бога мого. Которий Бог відповість поломем, той буде Богом. І відказав увесь люд і промовив: Добре!

25 Промовив тоді Ілія до пророків Баалових: Вибірайте одного бика та й оправте як слід, бо вас більше, й взивайте ймя бога вашого, огню ж не підкладайте.

26 І взяли вони телця, що їм дано, й оправили, й кликали ймя Баалове з ранку та й до полудня, промовляючи: Баале, почуй нас! Та не було ні голосу, ні відповіді. І скакали вони круг жертівника, що построїли.

27 Як було ж о півдні, почав Ілія насьміватись із них і каже: Кличте голосніщ, бо він бог; може він задумався, або чим зайнятий, або в дорозі, або може й спить, то прокинеться.

28 І кликали вони ще голоснійше, та робили своїм звичаєм нарізки ножиками та списиками, що аж кров текла по них.

29 Минуло й полудне, а вони все ще біснувались, (та й біснувались) аж до тієї години, коли час було приносити вечірню жертву; однакже не було ні голосу, ні відповіді, ні послуху.

30 І сказав Ілія до всього народу: Приступіте до мене! І приступив до його весь люд. І поставив він

знов зруйнованого жертівника Господнього,

31 І взяв Ілія дванайцять каменів по лічбі синів Якова, що Господь сказав був йому: Ізраїль буде йма твоє!

32 І построїв із того каміння жертівника в імя Господнє, та й обвів жертівника округи ровом завбільшки зо дві борозди зерна;

33 І уложив дрова, розтяв бика та й положив на дрова;

34 І повелів: Наберіте чотири цебри води та й вилийте на всепаленне й на дрова. (І зробили так.) І повелів: Зробіте се вдруге. І зробили вдруге. Тоді повелів: Зробіть і втретє. І зробили втретє.

35 І текла вода навкруги жертівника, так що в каналі було повно води.

36 А коли вже був час приносити вечірню жертву, приступив Ілія й промовив: Господи, Боже Авраамів, Ізааків і Ізраїлів! Покажи сьогодні, що ти один Бог ув Ізраїлі, а я слуга твій, й що я се все вчинив по твому велінню.

37 Почуй мене, Господи, почуй мене, щоб сей люд зрозумів, що ти, Господи, справдешній Бог, і що ти наворачеш серця їх.

38 І спав огонь Господень та й пожер всепаленне, дрова, каміння й насипану землю, ба й воду вилизав, що була в рові.

39 Як побачив се нарід, то й припав лицем до землі, та й промовив: Господь є Богом, Господь є Богом!

40 Ілія ж повелів їм: Хапайте пророки Баалові! не дайте ні одному з них утекти! І похапали їх, і повів їх Ілія до потоку Кисона та й повбивав там.

41 І сказав Ілія Ахабові: Йди, їж і пий, бо чути дощовий шелест.

42 І пійшов Ахаб їсти й пити, Ілія ж вийшов на

верх Кармеля, припав до землі й похилив лице своє аж між коліна свої.

⁴³ І сказав слuzі своїму: Йди, подивись проти моря. Той пійшов, подививсь та й каже: Нема нічого. Каже ж йди знов. І ходив той сім разів.

⁴⁴ За семим же разом каже: Встає саме з моря хмарка, завбільшки на чоловічу долоню. І сказав: Йди ж, скажи Ахабові: Запрягай та їдь, щоб не захопив тебе дощ.

⁴⁵ Тимчасом потемніло небо від хмари й вітру та й линув страшений ливень. Ахаб же сів та й поїхав у Езреель.

⁴⁶ На Ілию ж сталася рука Господня й він, оперезавши свої чересла, біг поперед Ахабом до Езрееля.

19

¹ Як же Ахаб оповів Езабелі все, що вчинив Ілия, та як він повбивав усі пророки мечем,

² Післала Езабель послы до Ілії сказати: Нехай те й те заподіють мені боги, коли я завтра о сій добі не зроблю з твоєю душею те, саме, що сталось із душею кожного з них.

³ Дізнавшись про се, рушив він і пійшов з відти, щоб рятувати житте своє, й прийшов у Берсабію, що в Юдеї, і лишив там слугу свого,

⁴ Сам же пійшов у пустиню, за день ходи звідти, прийшов та й сів під яловецьким корчем, і просив смерті собі й промовив: Буде з мене! тепереньки прийми, Господи мою душу, бо я не лучший над батьки мої.

⁵ Та й ліг і заснув під яловецьким вересом. Аж ось торкнув його ангел й рече йому: Вставай, їж!

6 Позирне Ілія, аж у головах у його печений корж і кінва з водою. І попоїв і напивсь він, та й ліг ізнов спати.

7 Ангел же Господень прийшов удруге, торкнув його й рече: Вставай та попоїж, бо дорога тобі далека.

8 І встав він, попоїв і напивсь, а покріпившись їдою сією, мандрував сорок день і сорок ночей аж до Божої гори Гореба.

9 Там же ввійшов у печеру та й обночувався в ній. Аж ось прийшло до його слово Господнє, й сказано йому: Чого ти тут, Іліє?

10 Він відказав: Запалав я щиростю про Господа, Бога Саваот, сини бо Ізрайлеві понехали заповіт твій, жертівники твої поруїнували й пророки твої повбивали мечем; зіставсь я один, та вони настають і на мою душу.

11 І сказано йому: Виходь ізвідсі та й стань на горі перед Господом. І ось, Господь проходить ме: велика сильна буря роздираюча гори й розбиваюча скелі, перед Господом; та не в бурі Господь; після бурі трус землі, та не в землетрусі Господь;

12 По трусі земляному огонь, та не в огні Господь; після огня тихе віяння, (аж там Господь).

13 Почувши се Ілія, затулив лице собі плащем, і вийшов і став у ввіходу в печеру. Тоді заговорив до його голос: Чого ти тут, Іліє?

14 Відказав він: Запалав я був щиростю про Господа, Бога Саваот, сини бо Ізрайлеві понехали заповіт твій, поруїнували жертівники твої й постинали мечем пророки твої, тільки я zostався, та вони настають і на мою душу.

15 Господь же рече до його: Йди, вернися твоєю дорогою через пустиню у Дамаск, а як прийдеш туди, помаж Азаїла в царя над Сириєю.

16 Егуя ж Намессієнка помаж в царя над Ізраїлем, а Елисея Сафатенка, з Абел-Мехоли, помаж в пророка намість себе;

17 І станеться: Хто втече від меча Азаїлового, того вбе Егуй, а хто втече від меча Егуєвого, того вбе Елисей.

18 Впрочім я зоставив між Ізраїлителями сім тисяч; усіх тих коліна не пригинались перед Баалом, і уста їх не цілували його.

19 Пійшовши ж ізвідти, найшов Елисея Сафатенка, що саме орав плугом; дванайцять пар (волів) було перед ним, а сам він був при дванайцятій; а коли Ілія приступив до його, кинув на його свій плащ.

20 Сей же, покинувши воли, пішов слідом за Ілією й сказав: Дай мені перш поцілувати панотця мого й паніматку мою, тоді піду за тобою. Він відказав йому: Йди й вертай назад, бо що належало до мене, те я вчинив тобі.

21 І вернувши до його, узяв пару волів та й заколов їх, а плугом волів зварив мясо їх та й роздав людям, щоб їли. Тоді рушив і пішов за Ілією й служив йому.

20

1 Бенадад, царь Сирийський, зібрав усю військову силу свою; й з ним було трийцять і два князі з кіньми й колесницями; й пішов, обліг Самарию й добував її.

2 І послав послы в город до Ахаба, царя Ізраїльського,

3 І повелів сказати йому: Так говорить Бенадад: срібло твоє й золото твоє — воно моє, й твої молодиці й найлучші сини — мої.

4 І відповів царь Ізраїльський і сказав: Як кажеш, мій пане царю, я твій з усім, що маю.

⁵ Посли прийшли однакже знов й казали: Так мовляє Бенадад: Я посилав сказати тобі, що срібло твоє й золото твоє, й молодиці твої й синів твоїх мусиш оддати мені;

⁶ Тим то завтра о сій добі пришлю до тебе людей моїх, щоб вони обшарили твою господу й господи підданих твоїх, і все, що вподобають, позабірали як власне своє.

⁷ І скликав царь Ізраїльський всі громадські мужі в своїй землі та й каже їм: Бачите ясно, яке зло він задумав; він прислав до мене й зажадав моїх молодиць і дітей, мого срібла й золота, та я не відказав йому.

⁸ І відповів йому всі громадські мужі й увесь люд: Не слухай й не згоджуйся.

⁹ І каже він послам Бенададовим: Скажіте моему панові, цареві: Все, про що ти прислав першим разом до слуги твого, вчиню; сього ж не можу вчинити. І пішли послы й віднесли йому відповідь.

¹⁰ І прислав до його Бенадад, сказати: Нехай боги заподіють мені те й те, й ще більш причинять, коли пороху Самарийського стане на те, щоб узяти по жмені всім людям, що я їх веду.

¹¹ Царь же Ізраїльський відповів: Скажіть йому: хто підперізується (зброєю), нехай не хвалиться так, як той, хто розперізується.

¹² Почувши сю відповідь саме тоді, як попивав із князями в своїх холодних шатрах, повелів людям своїм: Облягайте місто! І вони облягли місто.

¹³ І ось приступив один пророк до Ахаба, царя Ізраїльського, й рече: Тако глаголе Господь: Чи бачиш оцю велику купу? Я сьогодні подам її тобі в руки, щоб ти зрозумів, що я Господь.

¹⁴ І спитав Ахаб: Через кого? І відказав він: Так говорить Господь: Через людей, що під земськими

начальниками. І спитав далій: Хто розпічне битву? Відказав той: Ти.

15 І перелічив він людей під земськими войтами, й найшлося їх двісті трийцять і два. Після їх же перелічив увесь люд, усіх Ізраїлитян, сім тисяч.

16 І вирушили вони о півдні, тим часом як Бенадад напивавсь до п'яна в холоднику з трийцятьма й двома князями, що прийшли йому на підмогу.

17 Люде земських начальників вирушили перші. І вислав Бенадад, і сказали йому: Вирушили мужі з Самарії.

18 І повелів він: Чи вийшли вони з мирним задумом, чи з боєвим, хапайте їх живцем.

19 Скоро ж вирушили з городу люде земських начальників і військо за ним, —

20 Ударив кожен з них на свого противника. І повтікали Сирийці, Ізраїлитяне ж погнались за ними. А Бенадад, царь Сирийський, втік на коні з кіннотою своєю.

21 Царь же Ізраїльський вирушив та й забрав коні й колесниці, й завдав Сирийцям великий побій.

22 І приступив пророк до царя Ізраїльського й рече йому: Держися мужно, міркуй й розваж, що тобі чинити, бо на той рік наступить знов на тебе царь Сирийський.

23 Слуги ж царя Сирийського говорили йому: Бог їх — се бог гір, тим вони взяли над нами гору; коли б ми бились із ними на поділлі, так певно б ми їх переважили;

24 От же що зроби: відправ усіх царів із їх місць, а намість їх постав гетьманів;

25 І назатягай собі стілько війська, скільки погисло в тебе, й коней й колесниць, скільки було коней й колесниць, та й битись мемо з ними на поділлі, так певно подужаємо їх. І послухав він їх ради й вчинив

так.

²⁶ На другий год зібрав Бенадад Сирийців та й двинув під Афек на війну проти Ізраїля.

²⁷ Зібрались і Ізраїлитяне, й набравши живності, вирушили їм на зустріч. І отаборились Ізраїлитяне навпроти них, як дві невеличкі козині купки, тим часом як Сирийці вкрили землю.

²⁸ І прийшов Божий чоловік та й промовив до царя Ізраїльського: Тако глаголе Господь: За те, що Сирийці мовляли: Господь є Богом нагірнім, а не Богом подолянським, подам я тобі на поталу сю величезну купу, щоб ви зрозуміли, що я Господь.

²⁹ І таборували вони один проти одного сім день; на сьомий же день прийшло до бою, й вклали Ізраїлитяне одного дня Сирийців сто тисячей чоловіка піхоти.

³⁰ Що ж позоставалось, повтікали в город Афеку. Там же обвалився мур на остальных двайцять і сім тисячей чоловіка. Утік же й Бенадад у місто та й бігав із однієї сьвітлиці в другу.

³¹ І кажуть йому слуги його: Ми зачували, що царі Ізраїльські милосердні; позволь же нам одягти чересла наші в веретте, а на голови (шиї) взяти повороззя, та й пійти перед царя Ізраїльського; може, він зоставить тебе живим.

³² От і попідперізувались вереттем, а на голови взяли повороззя, й подались до царя Ізраїльського та й промовили: Твій слуга Бенадад звелів тобі сказати: Зостав мене з душею! Відказує той: А він ще жив? Він мій брат.

³³ Люде сі взяли те за добрий знак і чимскорше підхопили слово з уст його та й промовили: Брат твій Бенадад. Він же каже: Йдіте й приведіть його. І вийшов до його Бенадад, і він посадив його на колесницю.

34 І сказав йому той: Города, що позабірав отець мій у твого батька, я верну, й можна тобі мати в Дамаску базарі (про торги), як мій отець мав у Самарії; й я, вчинивши вмову, відіду собі. І вчинивши з ним умову, (Ахаб) відпустив його.

35 Під той час один з пророчих мужів сказав, по наказу Господньому, своєму товаришові: Попобий мене! Той же затявсь бити його.

36 І сказав він до його: За те, що не послухав еси слова Господнього, скоро пійдеш від мене, убе тебе лев. І як пійшов той від його, наскочив на його лев, та й убив його.

37 І зустрів він другого чоловіка та й каже: Попобий же мене! І попобив його другий до рани.

38 Тоді пророк пійшов, зупинивсь на дорозі, де мусів їхати царь, і зробив себе незнаним, повязавши повязю очі собі.

39 Коли ж царь переїздив мимо, покликнув він до царя й сказав: Раб твій ходив на війну, аж ось хтось відійшов на бік і привів до мене чоловіка та й каже: Постережи сього чоловіка; коли ж не встережеш, так оддаси за його свою душу, або мусиш одважити талант срібла.

40 Тим часом же, як твій раб робив то се, то те, той якось ізник. — Царь же Ізраїлський каже йому: Так говорить і твій вирок. Ти сам присудив його собі.

41 Він зняв хутенько повязь із очей, і царь впізнав його, що він із пророків.

42 Той же сказав йому: Тако глаголе Господь: Ти випустив із твоїх рук чоловіка, що підпав під мій проклін; за те буде душа твоя за його душу й твій нарід за його нарід.

43 І подавсь царь Ізраїлський додому сумний й сердитий та й прибув у Самарію.

21

¹ Після сих бувальщин сталося таке: У Езреелія Набота був виноградник ув Езреелі коло палати Ахабової, царя Самарийського.

² От і каже Ахаб Наботові: Поступись мені твоїм виноградником, щоб обернути мені його на овочний сад. Я ж тобі дам лучший виноградник, або, коли схочеш, заплачу за його тобі грошима.

³ Набот же відказав: Оборони мене, Господи, від того, щоб я відступив тобі наслідде батьків моїх!

⁴ І вернувся Ахаб у свою палату сумний й гнівний через відповідь, що дав йому Езреелій Набот словами: Не можу поступитись тобі насліддем батьків моїх. І ліг він на постіль свою, одвернув лице й не схотів нічого їсти.

⁵ І ввійшла його супруга Езабель до його та й каже йому: Чого ти такий сумний, що й хліба не їси?

⁶ Відказав їй: Оце я розмовляв із Езреелієм Наботом та й кажу йому: Поступись мені твоїм виноградником за гроші, або, коли схочеш, дам тобі за його другий, а він каже: Не можу поступитись тобі моїм виноградником.

⁷ І відказала йому супруга його Езабель: Що б то за царство було в Ізраїлі, як би ти так поведився? Встань, їж і не журися; я добуду тобі виноградник Езрееля Набота.

⁸ І понаписувала вона їм ям Ахабовим письма, позапечатувала їх його ж печатю, та й послала ті листи до громадських мужів, і старшини в його городі, що жили з Наботом.

⁹ У листах же писала таке: Оголосіть піст та й посадіть Набота на першому місці в народній раді,

¹⁰ А навпроти його посадіте двох нужденників, щоб вони свідкували проти його й казали: Ти хулив

Бога й царя. А потім виведіть його та й побийте каміннем на смерть.

11 І мужі города його, значні й старшини, що жили в його городі, вчинили, як наказала їм Езабель, як стояло написано в листах, що переслала їм.

12 З'ясували вони піст, та й посадили Набота між найпереднішими народу.

13 І прийшли два нужденники; посідали навпроти його, й свідкували проти його ті недобрі люде й говорили: Набот проклинав Бога й царя. І вивели його поза город та й побили каміннем на смерть.

14 А тоді сповістили Езабелю: Набота побито каміннем, і він умер.

15 Скоро ж почула Езабель, що Набота побито каміннем і він умер, сказала вона Ахабові: Вставай, бери в посіданне виноградник Езреелія Набота, що не хотів віддати його тобі за срібло, бо Набот уже не жиє, він умер.

16 Коли почув Ахаб, що Набот убитий, то й встав він та й поїхав у виноградник Набота Езреелія, щоб його посісти.

17 Та прийшло слово Господнє до Ілій Тесбія, таке:

18 Збирайся, йди на зустрічу Ахабові, цареві Ізраїльському, що в Самарії — він саме тепер у винограднику Набота, що пійшов узяти його в державу, —

19 І промов до його: Так говорить Господь: Се ти вбив, та ще й входиш у наслідде? а далій промов: Тако глаголе Господь: На тому врочищі, де пси лизали кров Наботову, лизати муть вони й твою кров.

20 І сказав Ахаб Ілій: Таки знайшов ти мене, вороже? Він же відказав: Знайшов; ти бо неначе запродав себе, щоб чинити таке, що Господеві не до вподоби;

21 За те я накличу на тебе лихо і вимету за тобою, й викореню ув Ахаба й те, що мочить до стіни, те що під замком і що покинуте в Ізраїлі;

22 І вчиню я з твоїм домом так, як учинив із домом Еробоамовим Набатенковим, і з домом Баасиним Ахієнковим, за тяжку досаду, що роздосадував еси мене й довів Ізраїля до гріхів.

23 І про Езабелю вирік Господь: пси пожруть Езабелю за муrom Езреелевим:

24 Хто в Ахаба в городі вмере, того пожруть пси; хто ж на полі вмере, того птаство піднебесне пожирати ме.

25 Нікого ще такого не бувало, як Ахав, щоб оддавався так, чинити противне перед Господом, а до того підводила його жінка його Езабель.

26 Він виробляв над усяку міру гидке, ходючи слідом за ідолами, зовсім так, як чинили Аморії, що їх Господь вигубив зперед очей синів Ізраїлевих.

27 Почувши ж Ахав сі слова, роздер на собі одежу, надів волосяне веретище на тіло й постив, і спав у веретищі й ходив, звисивши голову.

28 І прийшло слово Господне до Ілії Тесбія, таке:

29 Чи постеріг еси, як упокоривсь Ахав передо мною? Що він впокорився передо мною, не дам лихій годині прийти за його віку; в дні сина його нашлю горе на дом його.

22

1 Проминуло три роки й не було війни між Сириею й Ізраїлем.

2 У третьому ж році прибув Йосафат, царь Юдин, до царя Ізраїльського.

3 (А промовив був царь Ізраїльський до своїх слуг: Чи ви знаєте, що Рамот Галаадський до нас

належить? Ми же мовчимо, замість щоб одняти його у царя Сирийського.)

⁴ І сказав він Йосафатові: Пійдеш зо мною на війну проти Рамоту Галаадського? І відказав Йосафат цареві Ізраїльському: Я хочу те, що й ти; мій люд як твій люд, мої коні як твої коні.

⁵ І сказав Йосафат цареві Ізраїльському: Поспитай перше, що казати ме про те Господь.

⁶ І зібрав царь Ізраїльський пророки, до чотирох сот чоловіка, і спитав їх: Чи йти мені проти Рамоту в Галааді на війну, чи занехати се? Вони відказали: Йди, Господь оддасть їх на поталу цареві.

⁷ Йосафат же каже: Чи нема тут ще й пророка Господнього, щоб нам через його поспитати Господа?

⁸ Царь же Ізраїльський відказав Йосафатові: Є ще один тут такий, щоб через його можна поспитати в Господа, та я не люблю його, бо нічого доброго мені не пророкує, а тільки лихе — се Михей Емблаєнко. Йосафат же каже: Не говори так, царю.

⁹ І покликав царь Ізраїльський одного скопця й повелів: Йди скоро по Михея Емблаєнка.

¹⁰ Тим часом царь Ізраїльський й Йосафат, царь Юдейський, одягнені в царські ризи, седіли на площі в воротях Самарії, кожен на престолі своєму, а всі пророки віщували перед ними:

¹¹ (Один з них) Седекія Хенааненко зробив собі залізні роги та й каже: Так говорить Господь: Сими виколеш ти Сирийців, поки їх не вигубиш.

¹² І всі пророки віщували так само й мовляли: Іди на Рамат у Галааді, пощастить тобі, Господь подасть його на поталу цареві.

¹³ Посланець же, що пійшов кликати Михею, каже йому: Знай, що пророки в один голос віщують цареві

добро, нехай же й твоє слово пристає до гурту, віщуй і ти добро.

14 Михея ж відказав: Так певно, як Господь живе, тільки те, що глаголати ме Господь мені, казати му.

15 Як прийшов же він до царя, питає в його царь: Михею! чи нам йти війною на Рамот Галаадський, чи се занехати? І відказав йому той: Йди, буде вдача тобі, й Господь оддасть його в руки цареві.

16 Царь же промовив до його: Ще раз і ще раз заклинаю тебе, щоб ти мені в ім'я Господнє нічого не говорив, тільки правду!

17 І сказав він: Я бачу всього Ізраїля розсипаного по горах, наче вівці, що нема в їх пастуха. І каже Господь: Нема в їх пана; нехай байдужно вертається кожен додому.

18 І сказав царь Ізраїлів Йосафатові: Чи не казав же я тобі, що він не віщує мені нічого доброго, тільки лихе?

19 І каже (Михея): Вислухай же слово Господнє: Я бачив Господа сидячого на престолі своєму й все військо небесне стоїть праворуч і ліворуч його;

20 І промовив Господь: Хто підманив би Ахаба, щоб двинув у поле та й поліг під Рамотом у Галааді? І сей говорив так, а той инакше.

21 Тоді виступив один дух, став перед Господом та й каже: Я підманю його. Господь же спитав: Чим?

22 І відказав (дух): Я вийду та й зроблюсь духом ложним в устах його пророків. Господь же сказав: Ти зробиш те й підманиш його; йди й вчини так.

23 Оце ж Господь, як бачиш, вложив ув уста всім твоїм пророкам ложнього духа; тим часом як Господь недобре про тебе виповів.

24 І приступив Седекія Хенааненко, ударив Михея по щоці та й каже: Як то — чи ж від мене відойшов

дух Господень, щоб говорити в тобі?

²⁵ Михей же промовив: Ти визнаєш про се того дня, як бігати меш із однієї комірки в другу, щоб сховатись.

²⁶ Царь же Ізраїлів повелів: Возьміте Михея й одведіте його до Амона, городського начальника, та до Йоаса царевича,

²⁷ І з'ясить: Так говорить царь: Посадіть його в темницю та давайте йому хліба скупю й води скупю, покіль я щасливо вернусь.

²⁸ І промовив Михей: Коли вернешся щасливо, так не Господь говорив через мене. І сказав: Слухай, увесь народе!

²⁹ От і двинув царь Ізраїльський з Йосафатом, царем Юдейським, на Рамот у Галааді.

³⁰ І каже царь Ізраїльський Йосафатові: Я переодягнусь та й пійду до бою, ти ж будь у своїй царській одежі. І переодягнувся царь Ізраїльський та й виступив до бою.

³¹ Царь же Сирийський повелів трийцятьом і двом отаманам своїх боєвих колесниць: Не вдаряйте ні на простого, ні на знатнього, тільки на одного царя Ізраїльського.

³² Отамани колесниць, побачивши Йосафата, подумали: Се мабуть царь Ізраїльський, й навернувши, вдарили на його, й закричав Йосафат.

³³ Скоро ж отамани колесниць постерегли, що се не царь Ізраїльський, одвернули від його.

³⁴ Один же чоловік нап'яв лука та й пустив навманя стрілу й пострілив царя Ізраїльського між легкими й жолудком. І повелів він своєму візникові: Одвертай та вивозь мене з боєвого натовпу, бо мене поранено.

³⁵ Та битва того дня щораз більш закипала, й царь стояв у колесниці проти Сирийців, і вечером умер;

кров із рани стікала в колесницю.

³⁶ І загукали під захід сонця в війську: Кожен, вертайсь у свій город і в свою землю!

³⁷ І вмер царь, і привезли його в Самарію та й поховали царя в Самарії.

³⁸ Як обмивали ж колесницю в ставу, лизали собаки кров його, а блудниці купались у їй, по слову, що глаголав Господь.

³⁹ Прочі дії Ахаба, й про се, що він чинив, і про будинок із слонової кості, що збудував, і про всі городи, що він утверджував, — про се сказано в літописній книзі царів Ізрайлевих.

⁴⁰ І спочив Ахаб із батьками своїми, а син його Охозія став намість його царем.

⁴¹ Йосафат Асенко став царем у Юдеї у четвертому році Ахаба, царя Ізраїльського.

⁴² Трийцять і п'ять год було віку Йосафатового, як зробивсь царем, а двацять і п'ять год царював у Єрусалимі. Матір його звали Азуба Салаїлівна.

⁴³ І ходив він усе дорогою батька свого Аси, не звертав з неї та чинив те, що Господеві до вподоби.

⁴⁴ Тільки висот не поруйновано, й все ще жертував і кадив люд на висотах.

⁴⁵ І держав Йосафат мир із царем Ізрайлевим.

⁴⁶ Інші діла Йосафатові, його хоробрі дії, й як він воював, се прописано в книзі літописній царів Юдиних.

⁴⁷ Вигубив іще з землі останки блудників, що з часів отця його Аси зіставались.

⁴⁸ Не було ж тоді царя в Едомі; наказний (намісник) був за царя.

⁴⁹ Йосафат побудував був і кораблі на морі, щоб ходити в Офир і привозити золото; та вони не дійшли, бо порозбивались ув Езіон-Габері.

50 Казав тоді Охозія Ахабенко Йосафатові: Нехай мої люде з твоїми людьми пливуть на кораблях. Йосафат же не схотів.

51 І почив Йосафат з своїми отцями й поховано його коло отців його в Давидовому городі, предківському. А син його Йорам зробився царем намість його.

52 Охозія Ахабенко зробився царем у сімнайцятomu році Йосафатовому, царя Юдиного, й царював два роки над Ізраїлем в Самарії.

53 І чинив він те, що було Господеві не до вподоби, й ходив дорогою батька свого й дорогою матері своєї й дорогою Еробоамовою Набатенковою, що доводив Ізраїля до гріхів.

54 І служив він Баалові, й вбоготоряв його, й запалював гнів Господа, Бога Ізрайлевого, так само, як і батько його чинив.

Біблія свободи
The Holy Bible in Ukrainian, Freedom Bible updated
from translation by P. Kulish and I. Pulyu

Public Domain

Language: Українська (Ukrainian)

Translation by: Panteleimon Kulish

Contributor: Ivan Semenovych Nechui-Levytsky, Ivan Pavlovych Pulyu

Повідомте про помилки тут: <https://forms.gle/PAo2uKZqCNnoZGDe7>

2025-02-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source files dated 12 Dec 2025

1d4fcb6c-e42a-5d5b-a622-85571c976358